VÄKIVALTAA, DIKTATUURIA JA ORJUUTTA VASTAAN!

RAIVAAJA

THE PIONEER

RAUHAN, KANSANVALLAN JA VAPAUDEN PUOLESTA!

Keskiviikkona lokakuun 9 p. — Wed., October 9 ORGAN OF THE F.A.L.D. — UNITED PRESSIN UUTISPALVELU — DAILY EXCEPT SATURDAY & SUNDAY — EST. 1905 53:s vuosikerta - Volume LIII — No. 197 — 1957

Yhdysvallat valmis keskusteluun Venäjän kanssa heittoaseista

Dulles kuitenkin pitää kiinni siitä että kontrollikysymyksen tutkiminen on kansainvälinen eikä vain kahden maan välinen asia

WASHINGTON — Valtiosihteeri Dulles sanoi eilen Yhdysvaltain olevan valmiin keskustelemaan Venäjän kanssa suunnitelmasta erikoisen kansainvälisen tutkimuksen suorittamisesta tarkoituksella löytää perusta avaruuteen lähetettävien heittoaseiden ja satelliittien kontrolloinnille.

Neuvoteltuaan pres. Eisenhowerin kanssa valtiosihteeri selosti, että jos Venäjä on halukas, Yhdysvallat voisi harkita sellaista tutkimista erillisenä toisista Yhdysvaltain esittämistä aseistariisunnan yhteyteen kuuluvista esityksistä.

Khruschevin esitys

Valtiovirasto antoi myöhemmin lausunnon, jossa korostettiin sitä, että Yhdysvallat edelleen pitää kiinni Lontoossa viime elokuussa tekemästään esityksestä — että "avaruuteen lähetettyjen esineiden" kontrollikysymys täytyy olla "kansainvälisesti yhteinen tutkimus" eikä vain kahdenkeskinen tutkimus Yhdysvaltain ja Venäjän välillä.

Valtiosihteeri näin ollen näyttää hyväksyvän Nikita Khruschevin esityksen, jonka hän eilen teki haastattelussa New York Timesin kirjeenvaihtajan kanssa, että keinokuut ja kaikki ohjaajia vailla olevat heittoaseet tai kaukoammukset olisi asetettava kontrollin alaisiksi. Mutta hän hylkäsi sen ajatuksen, että niitä kontrolloitaisiin vain kahdenkeskisellä, Yhdysvaltain ja Venäjän välisellä sopimuksella.

Keskustelu, jonka valtiosihteeri on valmis hyväksymään Venäjän kanssa kontrollikysymyksen kansainvälisestä tutkimuksesta avaruuteen lähetettävien esineiden suhteen, on yhdenmukainen Yhdysvaltain viimeaikaisen asenteen kanssa. Mikään Lontoossa esitetyn aseistariisuntaohjelman kohdista ei sivuuta sellaisia neuvotteluja. Sanoi myöskin, että mitään muutosta ei ole tehty Yhdysvaltain suhtautumisesta kaukoammuksien tai satelliittien lähettämisiin. Niitäkin koskevat kohdat ovat Lontoon esityksessä, mikä Venäjällä on ollut tutkittavana nyt jo useita viikkoja tai kuukausia ja toivotaan hartaasti, että siellä nurkalla ne hyväksytään.

Venäjän avaruuteen lähettämän satelliitin suhteen tehtyihin kysymyksiin oli Dulles presidentin aseistariisunta-asioiden neuvonantaja ja edustaja Harold E. Stassenin ja presidentin kanssa olleen neuvottelun jälkeen sanonut, että venäläiset voittivat jossakin suhteessa propagandaetuisuuksia, mutta tuskin mitään muuta.

Ei ole varma arvosta

Dulles huomautti, että "Jokainen on tietänyt" mahdollisuudet satelliitteihin, mutta mitään varmuutta ei ole vielä, onko niillä mitään suurempaa arvoa. Siitä huolimatta hän myönsi sen olleen "hyvän tieteellisen saavutuksen" ja huomautti, että Yhdysvallat on aikeissa myöskin lähettää satelliitin yläilmoihin ja että presidentti puhuu siitä seikasta tänään pidettävässä uutiskonferenssissa.

Toisista lähteistä on sanottu Yhdysvaltain tiedotusviraston olleen tietoisen venäläisten pian lähettävän avaruuksiin satelliitin ja erehtyi arviossaan vain "parilla kuukaudella" lähettämisen suhteen.

Asenne sama

Valtiovirasto selventävässä lausunnossaan on korostanut, että Yhdysvallat pysyy edelleenkin asenteessaan tässä suhteessa siinä, minkä se julkilausui elok. 29 päivänä YK:n aseistariisunnan alikomiteassa, jonka jäseninä ovat Yhdysvallat, Britannia, Ranska, Venäjä ja Canada. Ohjelman kuudennessa kohdassa sanotaan mm:

"Kaikki konventiin osallistujat sopivat, että kolmen kuukauden kuluttua konventin esityksen voimaan tultua, toimitaan yhteisesti teknillisen komitean muodostamiseksi tutkimaan suunnitelmaa tarkastussysteemiksi, mikä tekee mahdolliseksi takeet, että kaikilla avaruuteen lähetettävillä esineillä täytyy olla ainoastaan tieteellinen ja rauhaan nojautuva tarkoitus."

Yhdysvallat on päättänyt myöskin esittää YK:n yleiskokouksen hyväksymään periaatteen, että avaruuksiin lähetettävät heittoaseet ja muut esineet on asetettava kansainvälisen kontrollin alaisiksi ja käytettävä yksistään tieteellisiin ja rauhallisiin tarkoituksiin.

Tämän Yhdysvaltain päätöslauselman, mikä tänään esitetään YK:n kokouksessa, odotetaan kehoittavan kaut ta maailman tutkimaan yläilmojen kysymystä sillä ymmärryksellä, että muodostetaan kansainvälinen kontrolliohjelma.

Rotuerittelyä Providencessä

PROVIDENCE, R.I. — Rotuerittelyä on tässäkin kaupungissa yleisissä kouluissa ja myöskin asunto-oloissa ja näillä on hyvin läheinen keskinäinen suhde, sanoi Rhode Islandin Urban Leaguen toimeenpaneva johtaja James N. Williams. Hän sanoi että harva ihminen tietää Providencessä olevan yleisen koulun, jonka oppilaista 90 prosenttia ovat värillisiä ja sen lähellä toinen koulu, jonka oppilaista 75 prosenttia on värillisiä.

Tämä johtuu siitä, sanoi hän, kun neekerit eivät ole voineet vuokrata eikä ostaa asuntoja toisilla alueilla. josta on ollut seurauksena "rotuerittelyn koulut rotuerittelyn alueella ja se tulee jatkumaan niin kauan sel laisena, kun onnistumme murtamaan rotuerittelyn yhdyskunnissamme."

Keinokuu lopetti "piipittämisen"

WASHINGTON — Laivaston tutki muslaboratorio tiedoitti tiistai-iltana ettei ole saanut radiomerkkiä Venä jän keinokuusta sitten kello 4 jälkeen iltapäivällä. Arveluna on, että keinokuun radiopatterit ovat menettäneet voimansa. Laboratorio ei vielä kello 10 paikkeilla kuullut, vaikka oli varoillaan kaiken aikaa, keinokuun piipittämistä, eikä myöskään saanut muualtakaan päin maailmaa tiedoituksia piipittämisestä.

Ajatuksena oli myöskin, että mahdollisesti koneisto lataa pattereita uudelleen tai sekin mahdollisuus on olemassa, että Venäjän tiedemiehet ovat keskeyttäneet merkinannot johtaessaan tätä historiallista kokeilua.

Laboratorion edustaja oli sanonut, että "olisi oltava melkein yläilmoilla saakka sen tiedon saamiseksi. Mahdollisuus on olemassa patterien voiman katkaisemiseen tai päinvastoin, sillä sitä seikkaa on harkittu tämän maan keinokuuta valmistellessa." Laboratoriossa ollaan vielä odottavalla kannalla piipittämisen suhteen ja on kehoitettu kaikkia kuuntelupaikkoja olemaan valveilla kaiken varalta.

Siamilaiskaksoset erotettu toisistaan

PHILADELPHIA, Pa. — Siamilaiskaksoistytöt erotettiin toisistaan onnistuneen leikkauksen avulla viime lauantaina, jona aikana toisen sydän lakkasi toimimasta, lasten sairaalasta annetun tiedoituksen mukaan, josta samalla annettiin tieto, lasten voivan hyvin. Sairaalan edustaja oli sanonut, että yhdentoista päivän ikäiset tytöt, Patricia ja Pamela Schatz Carle Placesta, Long Island, N.Y., jäävät vielä lapsenkaappiin ainakin viikoksi ja voivat ehkä päästä kotiinsa kahden viikon kuluttua.

Lapset olivat melkein normaalit kaikissa suhteissa, kun olivat syntyneet, paitsi että olivat kiinni toisissaan lanteesta. Patricia, pienempi kahdesta, potee myöskin sydänvikaa ja on niin sanottu "sininen vauva'. Tarvittavan leikkauksen toimitti ryhmä kirurgeja ja toisia lääkäreitä tri Everett Koopin johdolla ja suoritettiin koko toiminta 2 tunnissa 33 minuutissa, varsinaisen erottamisen ottaessa vain hieman päälle tunnin. Leikkauksen jälkeen huomattiin Patrician sydämen pysähtyneen ja tri Koop heti leikkasi kuuden tuuman aukon rintaan ja hieroi sydäntä niin kauan kuin se alkoi säännöllisen toiminnan.

Tri Koop sanoi suuremmalla tytöllä, Pamelalla, olevan kaikki mahdolisuudet elämään, mutta Patrician elämä riippuu kaikki hänen sydämestään, jonka vamma voitaisiin myöhemmin parantaa leikkauksen avulla. Kaksosten vanhemmat ovat Mr. ja Mrs. John Schatz.

3000 paennut tulivuoren purkausta

HORTA, Azores-saaret — Merenalaisen tulivuoren purkaus, saaren muodostuminen mereen, tuhkan ja kivien syöksyminen ilmaan ja Faialin saareen on ajanut 3,000 asukasta pakosalle tuosta kahdeksan neliömailin laajuisesta saaresta. Toki viimeisten päivien aikana tuuli on vienyt tuhkan ja kaasut merelle, mutta nyt juuri tuuli on kääntynyt pohjoiseen. Viranomaisilla ei ollut muuta keinoa kuin häätää asukkaat pois vaaran edestä. Kuvernööri Pimental itse meni johtamaan siirtymistä. Tulivuorenantia alkoi sataa alas aamuyöllä seitsemättä päivää vasten, peittäen maan mustalla murskalla. Kuumia kiviä myös tippui saaren rannalle.

Ajurien vaalitiedot osaksi hukassa

WASHINGTON — Senaatin raketeerausta tutkiva komitea on sanonut ajurien union lakimiehen ilmoittaneen komitealle, että hotellin palvelija oli heittänyt polttolaitokseen asiapaperit, jotka selostivat James R. Hoffan valintaa union presidentiksi. Myöhemmin kuitenkin tiedoitettiin, että suurin osa papereista — jotka oli haastettu tuotavaksi komitealle — oli pelastettavissa. Kun komitean taholta vaadittiin palvelijan nimeä, oli vastauksena, että palvelija oli kuollut äkkiä sydänkohtaukseen.

Miami Beachillä, Fla., Hoffa oli sanonut: "Minä käsitin niin, että paperit ovat löytyneet. Eikä siinä jutussa ole perää, että paperit olisi polletu."

Senaatin raketeerausta tutkivan komitean taholta ei oltu sanottu, että paperit oli polletu, kun vain että oli tiedoitettu paperit heitetyksi polttolaitokseen — mutta Associated Press erehdyksissään tiedoitti komitean sanoneen heille tiedoitetun paperit poltetuksi.

Miami Beachilta myöskin tiedoitettiin Eden Roc hotellista, että 52 vuoden ikäinen Mrs. Janet Lockhart, päiväpalvelija, joka oli ollut työssä ajurien Eden Rocin toimistossa konventin aikana, oli kuollut sydänkohtaukseen lokak. 3 pnä.

Komitean puheenjohtaja McClellan (d.Ark.) sanoi lausunnossaan mm.: "Komitea tehdessään tässä suhteessa päätöstään on kiinnostunut tietämään, oliko tämäkin tapahtuma vain yksi niistä monista oudoista yhteensattumista mitä komitealla on ollut yrittäessään saada käsiinsä ajurien union pöytäkirjoja ja muita asiapapereita tai onko se todellakin vain tahallinen uhmailu komitean valtuuksia vastaan ja yritys estää tätä tutkimusta."

Brittien keksintö automobiileihin

LONTOO — Britit rakentavat toivoa päästä johtamaan laitteessa, joka on tavallaan mullistava autoliikenteessä. Se on kokoonlaitettava sähködynamo, jota voidaan käyttää pienten autojen ja trokien ajamisessa. Laite on vielä kehityksen alaisuudessa, mutta riitingit ovat valmiit ja koje käytettävissä kahden vuoden kuluttua.

Se toimii patterin kehittämällä sähköllä kemikaalien avulla ja ovat siihen tutustuneet teknikot asiaan innostuneita.

Kommunisteista ei ole opettajiksi

WASHINGTON — Harvardin yliopiston pres. tri Nathan M. Pusey on sanonut, että kommunistipuolueen jäsenellä ei ole oikeutta olla minkään opiston tai yliopiston opettajakunnassa. Hän väitti puolueen jäsenen luovuttavan puolueelle "ajatuksensa vapauden" ja oikeutensa hankkia asiatietoja itsenäisesti, vapaan tutkimuksen ja etsinnän kautta "Hän ei kuulu mihinkään opettajakuntaan", sanoi Pusey NBC:n televisio-ohjelmassa "Meet the Press".

Pusey oli usein maalitauluna edesmenneelle Wisconsinin republikaaniselle senaattori Joseph R. McCarthylle. Pusey sanoi sen. McCarthylle v. 1953, ettei hänellä ollut tietoa kommunistien olemisesta Harvardin opettajakunnassa, sanoen samalla kertaa, ettei hän uskonut viidennen lisäyksen käyttämisen itsepuolustuksekseen olleen syyllisyyden tunnustus.

Senaattori McCarthy myöhemmin viittasi Harvardin olevan "erikoisen pyhäköin viidennen lisäyksen kommunisteille".

* — YK:n ent. pääsihteeri Trygve Lie on havainnut että "Komitea on joukko huomattavia miehiä, joista kukaan ei yksinään pysty teksmään mitään, mutta jotka yhdessä voivat päättää, että mitään ei millään muotoa ole tehtävissä.

Uutisia uuden kuun vaiheista, kulusta ja muustakin vähän

Piipitys lakannut, kolmaskin kappale seuraamassa satelliittina

LONTOO, lokak. 9 p. — Moskova tiedoittaa saaneensa kuustaan neljännen salakielisen tiedoituksen lämmöstä ja muista seikoista. Kuun sanotaan tulevan vähitellen kosketukseen maailmankaikkeuden kanssa.

Kolmaskin kappale on kiertämässä maapalloa. Pravda selittää sen kuuta suojanneeksi koteloksi ammuttaessa. Kuu on täten saanut seuralaisikseen kaksi osaa raketistaan.

Spesialitiedoituksessa Moskovasta sanottiin kuun piakkoin lakkaavan radiotietojen lähetyksestä. Tämä tieto annettiin 12 tuntia sen jälkeen kun "piipitys" oli jo lakannut. Nyt sanottiin patteri tarkoitetun kestämään vain muutaman päivän. Aikaisemmin sen sanottiin toimivan n. kolme viikkoa.

Edelleen Pravda kertoo ettei kuun, jota nimitetään satelliitiksi, kiertomatkan päättymisestä ole varmuutta, mutta "se kestää melkoisen pitkän ajan."

"Neuvostoliitto tulee laittamaan taivalle myös eläimiä ja ihmisiä matkaansa ottavan satelliitin tutkimaan elävien organismien toimintaa kosmillisessa lennossa."

Yksityiskohtia julkaistu

Tässä keskiviikon numerossa Pravda tuo ensi kerran tietoja julkisuuteen satelliitin ampuneesta raketista ja muista teknillisistä seikoista. Ne ovat osaksi ennestään tunnettuja, kuten raketin ampuminen pystysuoraan taivaalle, että se oli kolmiosainen ja kun viimeinen osa lennätettiin ylös jäi se omavaraisesti liikkumaan. "Nyt kiertämässä maapalloa ei ole ainoastaan pienoinen kuu, vaan osa rakettia sekä kuuta suojannut kotelo."

Pravda kertoo satelliitin korkeuden vaihtelevan käyvän sen korkeintaan 1000 kilometrin korkeudessa. Nykyisin rata on matalimmillaan pohjoisessa osassa maapalloa, korkeimmillaan eteläisellä puoliskolla. Vähitellen myös lento muodostuu ympyräistä kehää kiertäväksi. Mutta kun se tulee kosketukseen ilmakehän kanssa, palaa se tuhkaksi.

Saksan lehdissä

BONN — Lehdet sanovat satelliittijutun tavattomasti kohottaneen N-liiton arvovaltaa maailman silmissä. mutta lehdet myös julkaisevat kertomuksia, kuinka Yhdysvalloissa ollaan pettyneitä siitä ettei Amerikka ehtinyt ajoissa lennättämään satelliitti aan taivaalle. Sanotaan myös, että venäläiset ovat edellä rakettien, avaruuteen lennätettyjen niinkuin muidenkin kaukoammuksien teossa.

Prof. Paul Raethjen, Hampurin yliopiston geofyysillisen instituutin johtaja, sanoo N-liiton satelliitin "propagandatempuksi tarkoituksella pitää maailmaa epätietoisuudessa ja jännityksessä." Eihän satelliitin avaruuteen ampuminen ole enää mikään problema, hän sanoi.

NEW DELHI — Intiassa venäläisten lennättämän kuun lähetys tai vaalle synnytti hälinää ja jännittynei syyttä — tiedemiestenkin piireissä Lehdet siitä kirjoittavat ihmeenä. Ja panissa nykyisin oleva pääministeri Nehru oli sanonut: "En voi välttää ajattelua, että pitemmälle me edis lymme tieteen kentillä, sitä vähem män me näytämme pääsevän eteen päin sivistyneisyydessä. Tältä näkökulmalta katsoen sotilasallianssit jäävät vanhanaikaisiksi. Kansainvälisen politiikan kontrollointi on tarpeellista ihmiskunnan turvaamiseksi."

VARSOVA — Trybuna Ludu, kommunistien äänenkannattaja, pitää venäläisen "ihmejutun" tervetulleena saattamaan N-liiton ja Yhdysvallat rauhalliseen kilpailuun keskenään Suurilla saavutuksilla, puolella niinkuin toisella, on huomattava merkityksensä poliittisiin asioihin. "Ja sitähän ihmiskunta nykyisin tarvitsee."

Toinen lehti kirjoittaa: "Suuren venäläisen kokeilun valossa on vaikea pidättyä ajattelemasta sitä hirvittävää luolaihmisen poliittista takaperoisuutta joka maailmassa vallitsee."

Lehti jatkaa, että kun maailman kaikkeutta koskevissa seikoissa päästään edistymään, olisi "korkea aika politiikkojen keskittää järkensä selvittelemään maailman problemeihin kuuluvia asioita."

SINGAPORE — Täkäläinen johtava englanninkielisen lehti parahtaa, että Neuvostoliiton laittama maapallon satelliitti on oleva "pelon satelliitti."

Lehti, The Straits Times, kertoo eräiden sotilasjohtajien ja politiikkojen pitävän Neuvostoliiton satelliittia, "ei ihmiskunnan vapauden symboolina vaan voittamiseen tähtäävänä." Satelliitin todellinen merkitys, lehden mukaan, on se, että "ihmiskunta näkee nyt mahdollisuuden uusien maailmoiden löytämiseen."

Unkarilaisille vakava varoitus

BUDAPEST — Hallituksen virallinen äänenkannattaja hyökkää "huhujenlaittajia" vastaan varoittaen, että tulevaisuudessa "tulee vaaralliseksi kansan tahtoa vastaan tähtäävien julkilausumien taikka juorujen liikkeelle laitto kaduilla, tehtaissa ja katuvaunuissa".

Lehti syyttelee, että kansan keskuuteen levitetään huhuja ja valheita tarkoituksella vahingoittaa "rauhallista rakennustyötä Unkarissa". Lehti vakuuttaa, että "suuri enemmistö" noita juoruja inhoaa, mutta sittenkin on parempi hillitä kielensä sellaisten suhteen. "Puhukaamme totuuksista kovaäänisesti, että jokainen totuudenjanoaja sen kuulee. Tehkäämme loppu kurjista ja vihattavista, kasvavassa mitassa leviävistä häväistyksistä."

Syyria syyttänyt Yhdysvaltoja painostuksesta

UNITED NATIONS, N.Y. — Syyrian ulkoministeri on väittänyt Yhdysvaltain käyttäneen taloudellista, poliittista ja sotilaallista painostusta yrittäessään saada Syyrian valtansa alle. Salah Bitar sanoi 82 kansakunnan yleiskokoukselle Yhdysvaltain suunniteltelleen hallitusvastaista toimintaa Syyriassa ja lähetti 6. laivastonsa lähivesille uhkailemaan.

Yhdysvaltain suurlähettiläs Henry Cabot Lodge sanoi lausunnossaan, että Syyrian ulkoministeri "näki hyväkseen jättää mainitsematta kaiken sen, minkä Yhdysvallat teki ryhtyessään vastustamaan noin vuosi sitten Egyptiin hyökkäämistä". Viitaten sitten Amerikan avustuksen historiaan Keski-Idässä, Lodge sanoi "olevan epäjohdonmukaista, että me nyt olisimme syyllisiä sen tapaiseen siirtomaapolitiikkaan", mistä Bitar meitä syyttää. Lodge halusi tietää, mikä Bitarin todellinen tarkoitus oli esittäessään sellaisen lausunnon.

Syyrialainen kielsi valtiosihteeri Dullesin väitteen, että Venäjän aseiden maahan tuonti olisi vaaraksi naapureille, erikoisesti Turkille. Sanoi Syyrian ostaneen aseita itsepuolustukseksi Israelia vastaan, mikä oli saanut suuret määrät aseita länsivalloilta. Bitar puhui sen jälkeen, kun Israelin ulkoministeri Golda Meir sanoi suurvaltojen kilpailun puskevan Keski-Idän kuoleman pyörteessä kohti sotaa.

Mrs. Meir sanoi niin Venäjän kuin länsivaltojen tulvittavan arabimaat aseilla, jotka "jatkuvasti ja avoimesti ovat ilmaisseet tarkoituksensa olevan hyökätä ja tuhota Israel". Bitar puolestaan sanoi: "Arabien välillä oleva yhtenäisyys on sellainen, että minkään ulkomaisen vallan yritykset, niin kuin äskettäin tehtiin, eivät voi murtaa sitä." Syyrian tavoitteena ei ole liittyä yhteistoimintaan minkään suurvallan leirin tai blokin kanssa".

Ydinvoimakokeiden sarja päättynyt

ATOMIC TEST SITE, Nev. — Amerikan ydinvoima-alan tiedemiehet, yrityksessään kehittää yhä täydellisemmäksi ilmatorjunnan pienten aseiden varastoa, päätti maanantaina viisimmän ja monipuolisemman kokeilusarjansa. Tämä kesän kokeilu ien 24. räjäytys suoritettiin kello 5 aamulla 500 jalan korkeudessa olevasta ilmapallosta Yucca Flatilla Nevadan kokeilualueella.

Aikaiseen nousseet koko laajalla alalla lännessä näkivät — kenties viimeisen kerran — nyt tutuksi käyneen näkymän: Koko taivaan ollessa hetken liekkinä pommin leimahduksesta. Joissakin kauempana olevissa paikoissa kuultiin myöhemmin suhteellisen pienen pommin aiheuttama tyrinä.

Kokeilusarja aloitettiin toukok. 28 ja onä kautta maailman olleen arvostelun hyökätessä atomisten aseiden kokeita vastaan. Arvostelijat väittivät kokeiden täyttävän ilmapiirin radioaktiivisilla jätteillä, jotka lopulta tavoittaisivat vahingoittavan tason. Atomivoimakomission tiedemiehet väheksyivät sitä ja viimeisessä julkilausumassa sanoivat:

"Tarkkojen tutkimusten kautta on päästy siihen tulokseen, että asutut alueet ovat saaneet hyvin vähän radioaktiivista säteilyä sisältäviä jätteitä näiden kokeiden aikana . . . Tieteellisen tutkimuksen kautta saatiin parhaiten apua ratkaisemaan kysymykset, mitkä koskivat aseiden valmistamisen niin, että räjähdyksen jälkeen ei jäisi sanottavastikaan vaarallisia jätteitä ja samalla pidettiin silmällä, että näin valmistetut aseet ovat myöskin tehokkaita ilmatorjunnan puolustussysteemissä."

Suomessa valmistellaan 40. itsenäisyysjuhlan viettoa

Valtioneuvosto ryhtynyt toimenpiteisiin, toimikunta nimitetty ajan rikkinäisyydestä huolimatta. Kansanpuolue ei taivu

HELSINKI, lokak. 4 p. — Suomi-Seura

Itsenäisyyden 40-vuotisjuhlan lähestyessä on valtioneuvosto ryhtynyt toimenpiteisiin itsenäisyyspäivän, joulukuun kuudennen viettämiseksi kaikkialla maassa sen merkitystä vastaavin juhlamenoin. Valtioneuvosto asetti elokuun lopussa toimikunnan laatimaan kokonaissuunnitelmaa maassa järjestettäviä juhlallisuuksia varten.

Pääministeri V. J. Sukselainen oli läsnä valtioneuvoston juhlahuoneustossa lehdistölle järjestetyssä tiedoitustilaisuudessa ja viittasi pitämässään lyhyessä puheessa rikkinäiseen nykyaikaan, jossa tarvitaan jotain yhdistävää ja rakentavaa. Sellainen on isänmaan itsenäisyyden juhla. Vuoden 1918 jälkeisiä tapahtumia arvostetaan eri piireissä eri tavoin, mutta pääasia, toteutettu itsenäisyys, muodostaa pohjan järjestettäville 40-vuotisjuhlallisuuksille, mainitsi pääministeri.

Toimikunnan

puheenjohtajaksi kutsuttiin ylipormestari Eero Rydman ja sen jäseniksi eduskunnan varapuhemies Lennart Heljas, pääjohtaja Reino Oittinen, jalkaväenkenraali K. A. Heiskanen, prof. Kustaa Vilkuna, prof. L. A. Puntila, kansanedustaja Eino Kilpi, eversti Kalle Lehmus sekä pääjohtaja Ralf Törngren. Toimikunnan sihteerinä toimi aluksi fil.lis. Yrjö Blomstedt ja nykyisin hov.ausk. Asko Tarkka. Ylipormestari Rydman selosti toimikunnan työn suuntaviivoja.

Toimikunta rajoitti heti alussa tehtävänsä siten, että se yksimielisenä ilmoitti valtioneuvostolle jättävänsä armeijan 40-vuotisjuhlien ja jatkosodan muistomitalien jaon järjestämisen näitä jo suunnitelleille puolustusvoimille ja puolustusministeriölle, ja keskittyi näin kokonaan itsenäisyyden 40-vuotisjuhlien valmisteluun. Tässä työssä on pidetty silmämääränä yhtenäisen kansalaishengen elähdyttäminen juhlallisuuksien aikaansaamista ehjälle kokonaispohjalle, minkä vuoksi on lähinnä harkittu keinoja yhteisten ja kaikkia koskettavien muotojen löytämiseksi.

Kansanpuolue taipumaton

Kansanpuolueen eduskuntaryhmä on käsitellyt kysymystä kansanpuolueeseen kuuluvien ministerien hallituksessa olosta ja tällöin todennut, ettei nykyisellä hallituksella sen demokraattisilta eduskuntaryhmiltä saaman suppean kannatuksen, kokoonpanon ja muodostamistavan huomioonottaen ole riittäviä mahdollisuuksia selvitä niistä monista taloudellisista vaikeuksista, joiden voittaminen on kansallinen välttämättömyys. Sen vuoksi ryhmä pitää välttämättömänä, että neuvottelut laajaan parlamentaariseen yhteistyöhön perustuvan hallituksen muodostamiseksi aloitetaan mahdollisimman pian.

Eduskuntaryhmä on kuitenkin todennut, ettei kansanpuolueeseen kuuluvien ministerien välittömällä poiskutsumisella voida edistää tätä tarkoitusta, vaan että päinvastoin tästä aiheutuisi hallituksen kokoonpanon muuttuminen entistäänkin yksipuolisemmaksi. Sen vuoksi ryhmä ei tässä vaiheessa pidä välttämättömänä suositella kansanpuolueeseen kuuluvien ministerien luopumista valtioneuvoston jäsenyydestä.

Sos. dem. toimikunta toteaa

Kuluneiden kahden viikon aikana on neuvotteluja käyty sos.dem. puolueopposition johdon ja samalla myös SAK:n ja TUL:n johdon kanssa. Sos. dem. puoluetoimikunnan neuvottelijat antoivat puoluetoimikunnalle selostuksen neuvotteluista. Sen mukaan neuvotteluissa ei ole päästy puolueneuvoston edellyttämään tulokseen.

Puoluetoimikunta totesi, että neuvottelut tässä vaiheessa ovat näinollen tuloksettomina päättyneet. Erimielisyyksiä koskevat kysymykset voidaan ottaa uudelleen esille, jos sovinnon halua myöhemmin ilmenee tai jos asian yhteydessä esiintyy sellaisia uusia tapauksia, jotka edellyttävät puoluetoimikunnan toimenpiteitä.

Eduskuntakysely

Edustaja M. Seppä ym. kokoomuksen edustajat jättivät eduskunnan kansliaan kyselyn, jossa hallituksen asianomaiselta jäseneltä tiedustellaan, "onko hallitus kiinnittänyt huomiota niihin perättömiin väitteisiin, joita julkisuudessa on esitetty, että Kansallisen Kokoomuksen siipien suojassa pyrittäisiin kumoamaan kansanvaltainen järjestelmämme ja vahingoittamaan maan ulkopoliittista asemaa, ja mitä hallitus on tehnyt tai aikoo tehdä tällaisten sisäpoliittisia oloja kärjistävien ja maan ulkopoliittista asemaa vahingoittavien väärien väitteiden oikaisemiseksi."

Kysely johtui edustaja Korsimon puheesta.

TUOREIMMAT UUTISET

OSLO — Norian kommunistit menettivät eduskuntavaaleissa kaksi paikkaansa kolmesta nykyisessä eduskunnassa. Heidän johtajansa Emil Loevlian hädintuskin pääsi edustajaksi. Laborpuolue sai 78 paikkaa 150-istuimisessa eduskunnassa, yhden lisää, ääden edelleen hallituksen.

BERLIINI — Itä-Saksa yksimielisesti äänesti entisen presidenttinsä Pieckin kolmanneksi neljän-vuoden termiksi istuimeen. Valinta tapahtui 15 minuutin kestäneessä eduskunnan istunnossa. jossa Pieck ei ollut edes mukana.

AMMAN — Jordanin turvapoliisi löysi suuren salaisen asekätkön Huwarah-nimisestä kylästä kontrolloimallaan alueella Palestiinassa. Aseet ovat tshekkiläisiä.

BERLIINI — Saksalaiset saavat kuulla venäläisen tekokuun piipituksen soittamalla Geofyysisen Instituten puhelimeen numerolla 255. Siellä on otettu nauhalle tuon maatakiertävän laitteen radiotransmitterin ääni sen kulkiessa kaupungin yllse ja sitä toitetaan jatkuvasti puhelinverkostossa.

BUDAPEST — Molotovin kunnia on poljettu alas myös täällä. Sen jälkeen kun tämä pitkäaikainen Kremlin voimamies sai potkut korkeimmasta neuvostosta on Molotovintorille palautettu entinen nimensä, Vigadotori.

DAMASKUS — Syyrian lehdissä on ollut uutinen turkkilaisten rajavartioiden ryhtymisestä ampumaan Syyrian rajapatrullia sunnuntaina. Ampuminen oli kuitenkin ollut niin huonosti tähdättyä ettei ketään kaatunut eikä haavoittunut.

BERLIINI — Venäläisten armeijoiden ja panssarijoukkojen menosta Puolan rajalle Itä-Berliinin piiristä toissa yönä on uutisia äkäläisissä lehdissä.

HONGKONG — Daniel O'Connell, kom-Kiinassa matkustellut, arvosteli niitä amerikkalaisia kavereitaan, jotka eivät nähneet Kiinassa mitä siellä oli nähtävänä: kansa asui savimajoissa suuressa köyhyydessä. "Mutta ne olivat tyytyväisempiä hallitukseensa kuin venäläinen kansa."

MANIZALES, Colombia — Tässä tropiikin maassa on eräs maailman parhaimpia hiihtomäkiä Nevada del Ruiz-vuoristossa. Siellä 17,000 jalan korkeudessa on lumikentät paikoillaan samaan aikaan, kun 15,000 jalkaa alempana kukoistavat maailman parhaat kahviviljelykset ja tropiikin hedelmätarhat.

TOKIO — Täällä vieraileva Intian pääministeri Nehru mm. sanoi, ettei hän näe suurtakaan eroitusta venäläisten joukkojen olosta Unkarissa ja Amerikan joukkojen olosta Koreassa ja Japanissa. Venäläisillä ei ole oikeutta Unkraissa oloon, eikä amerikkalaisilla Japanissa viipymiseen. "Vieraan maan sotilaitten läsnäolo on ainoastaan todistus heikkoudesta ja epävarmuudesta siinä maassa."

PEKING — Tiibetin maantie, maailman korkeimmalla sijaitseva, on avattu liikenteelle. Suurin osa tästä 700 mailin pituisesta tiestä on 13,000 jalan tasanteen yläpuolella, korkein kohta ollen 18,000 jalkaa merenpinnan yläpuolella.

RAIVAAJA

PIONEER

TOIMITTAJAT:
Elis Sulkanen — Toivo N. Nousiainen
Jallu Honkonen
Toim. puh. 2-0661 — Konttorin puh. 2-2231

HENRY PURANEN, Manager

Yhdysvalloissa ja Canadassa: Vuosikerta $12.00 — Kolme kuukautta $4.00
Puoli vuotta $7.00
Suomessa: 1 vk. $16.00 — 6 kk. $9.00

Entered as second-class matter May 1, 1911, at the Post Office at Fitchburg, Mass., and re-entered under sections 34.26 and 34.36 Postal Laws and Regulations (acts of March 3, 1879, as amended). Published daily, except Saturday and Sunday, by the Raivaaja Publishing Company, 46 Wallace Avenue, Fitchburg, Mass.

NEW ENGLAND NEWSPAPERS MEMBER

OUR POLICY
"The purpose of the Association shall be to help preserve the ideals and traditions of our country, the United States of America, to revere its laws and inspire others to respect and obey them, and in all ways to aid in making this country greater and better."

Keinotekoisen kuun merkitys

Luonnontutkimusta koskevien totuuksien raja on siirtynyt. Ihminen, jonka teknillinen edistyminen voiman käytön ja matkustusliikenteen alalla, on ollut kaikkein huomattavin, on nyt saamansa tähänastiset voitot kruunannut uudella saavutuksella. Hän on kyennyt antamaan uuden merkitsevän lisäyksen maan vetovoiman ja poinolakien ymmärtämiseksi ja siten avannut liikennemahdollisuuksia mystilliseen avaruuteen.

Kansan jokapäiväiselle elämälle ja meidän turvallisuudellemme on kuitenkin toisarvoista aukaiseeko maan keinotekoinen satelliitti mahdollisuudet avaruuksien purjehtijoille taivaalliseen kuuhun tai Saturnukseen pääsemiseksi. Toistaiseksi on kuitenkin selvä, ettei ihminen voi toisia planeettoja käyttää hyväkseen liikaväestönsä sijoittamiseksi, tai voitonhimoisiin valloitustarkoituksiinsa.

Luonnollisesti kaikkialla tunnetaan kiintymystä siihen, mitä venäläiset tiedemiehet "kuuhunsa' asettamien havaintovälineiden kautta saavat avaruudesta tietää. Geofysikaalisen vuoden ohjelmaan, jonka hyväksymisessä Neuvostoliiton tiedemiehet olivat mukana, kuuluu kaikkien luonnontutkimusten tulosten avoin kaikille esittäminen. Omituiselta tuntui se, että venäläiset toimivat satelliittinsa ilmoille lähettämisessä ilmoittamatta toisille sopimusmaille. Heidän taholtaan on nyttemmin selitetty, ettei vielä ollut kysymys muusta kuin kokeilusta ja että he tulevat pian avaruuteen lähettämään toisen satelliitin, joka liitetään geofysikaalisen vuoden ohjelmaan ja josta muiden maiden asiantuntijoille tehdään asianmukaiset ilmoitukset.

Nämä seikat viittaavat jo siihen kuinka tärkeästä merkityksestä olisi tämänlaatuisiakin toimenpiteitä koskevien kansainvälisten sopimusten aikaansaaminen ja niiden noudattaminen. Yhdysvaltain esitys Yhdistyneiden Kansakuntien yleiskokoukselle siitä, että kaikenlaisten rakettien käyttö ja kaukoammusten kehitys olisi liitettävä asekontrollisopimukseen, on siis tarpeellinen ja ajankohtainen. Juuri tässä tulee esille keinotekoisen kuun käytännöllisen merkityksen yksi puoli.

Nyt maapalloa kiertävä mekaaninen laitos on lähtenyt liikkeelle voiman pakotuksesta — voiman, jota voidaan käyttää sivistyksen ja tieteen edistämiseksi, mutta myöskin elämän hävittämiseksi. Levottomassa pyrkimyksessään ihminen on voittanut oikeastaan enemmän kuin se nykyisellä kehityksensä asteella voi kunnollisesti hoitaa.

New York Times huomauttaa siitä, että meillä on ollut taipumus aliarvioida venäläisten teknillisiä saavutuksia. Tutkijat ovat olettaneet heidän olevan noin kaksi tai kolme vuotta meitä jäljessä atomivoiman kehityksessä. Heidän elokuussa tekemä ilmoituksensa mantereitten välisen ballistisen kaukoammuksen valmistuksesta ja kokeilusta ei herättänyt täällä luottamuksellista huomiota. Sen merkitystä aliarvioitiin. Täällä ei ole otettu vakavalta kannalta prof. Einsteinin aikoinaan antamaa vakuutusta siitä, että luonto vastaa kaikille, jotka siltä vakavasti kysyvät, samalla tavalla.

Jaksoräjähdyksellinen raketti, tai raketit, jotka kuljettavat keinotekoisen kuun satojen mailien etäisyyksiin, voidaan järjestää ohjauslaitteiden alaiseksi ja lähettää tuhansien mailien päähän, ja mistä keskuksesta tahansa pommittaa raunioiksi maapallon jokaisella kolkalla sijaitsevia yhdyskuntia. Sellaisella voidaan Chicagosta hävittää Moskova ja Moskovasta Chicago — molemmat laajoine ympäristöineen.

Yhdysvalloissa ei suinkaan olla jälessä tällaisten rakettien kehittämisessä niin paljon kuin maallikko nyt venäläisten keinokuun ensimmäiseksi ilmoille ilmestymisen johdosta saattaisi luulla. Täällä on tekeillä kymmeniä, jopa satoja avaruuteen lähetettäviä raketteja ja tutkimusinstrumentteja. Osittain on ohjelman toteuttamista pidätetty kansainvälisen geofysikaalisen vuoden ohjelman mukaisesti ja osittain viivyttely saattaa johtua puolustusvoimiemme eri aselajien johtajien keskinäisestä kateudesta ja kinastelusta siitä, kuka ensiksi suorittaa ratkaisevat kokeet. Tähän seikkaan eräät senaattorit ovatkin kiinnittäneet huomiota ja vaativat ohjelman jouduttamista välittämättä poliittisista näkökannoista, jotka saattavat koskea myöskin varojen säästöä äänestäjäjoukkojen kosimiseksi ensi vuoden vaaleissa.

Näin me olemmekin joutuneet keinokuun käytännöllisen merkityksen piiriin jossa meidän ja kaikkien muiden kansojen eteen tulee asetetuksi uusia yhteiskunnallisia ja poliittisia ongelmia. Kansakuntien poliittisten johtajien edessä on uusi aika ja uudet tehtävät. Nyt on ratkaisevasti sivuutettu se aika, jolloin olankohautuksella saatettiin sivuuttaa kysymys venäläisten varustautuneisuudesta omiimme verraten. Ajankohtaisen käytännöllisen ohjelman tulisi jakaantua kahteen osaan: Ensiksi on selvä, että rakettien ja kaukoammusten kehittämistä tarkoittavan ohjelman toteuttamista olisi kiirehdittävä. Kansakunnan turvallisuuden suojelemiseksi puolustuslaitosta tulee kehittää ja kaikenlainen etuilu ja voittoilu sen piiristä olisi eliminoitava. Meidän täytyy tässä tilanteessa varustautua sotaan sodan estämiseksi. Mutta tämä ei riitä. Historia osoittaa, että voima on tarkoituksenmukainen ja palvelee edistystä vain silloin kuin se on moraalisilla siteillä kiinnitetty oikeuteen ja totuuteen.

Ohjelman toinen puoli vaatii meiltä perusteellista tilintekoa entisiin aikoihin nojautuvista ulkopoliittisista ohjelmista ja kansainvälisen yhteistoiminnan muodoista. Se totuus ettei sodalla voida aikaansaada muuta kuin hävitystä johtaa siihen, että kerta kaikkiaan on luovuttava sodan mentaliteetista, kansallisesta vallan- ja voitonhimosta ja käsitettävä ettei vanhoihin suvereenisiin, omahyväisiin menetelmiin voida yhdistää atomiajan käytännöllisiä tehtäviä. Me olemme kuluttaneet kalliita vuosia saamatta edes hiven vertaa uudistusta Yhdistyneiden Kansakuntien toimintaperusteisiin, vaikka siitä meidän olisi lähdettävä semmoisen ohjelman viitoltukseen, joka samalla kuin se rohkaisisi kansoja muodostaisi rauhan ja oikeuden mahtivoiman, jota sivistyksen ja demokratian viholliset eivät voisi uhmata.

Djilasin tuomio

Kun Jugoslavian valtiollinen poliisi joitakin viikkoja sitten alkoi uudestaan kolkutella Milovan Djilasin vankilan ovia, saatettiin arvata mihin se johtaa. Juuri samalla tavalla kuin "kansalliskommunistisessa" Puolassa käytetään myrkkykaasuja oikeuden ja totuuden puolesta taisteluun nousseita vastaan, Titon asiamiehet eivät Jugoslaviassa löydä muuta keinoa heistä eriävän mielipiteen voittamiseksi kuin nyrkkivallan ja terrorin.

Milovan Djilas onkin kommunistiselta näkökannalta katsoen tehnyt kamalan rikoksen. Hän on mestarillisemmin kuin kukaan muu onnistunut kommunistisen viheliäisyyttä uhkuvan aatteellisen labyrintin paljastuksessa ja antanut kouraan tuntuvat todistukset siitä kuinka köyhälistön nimessä valtaan on noussut uusi hallitseva luokka, joka kaikkien muiden hallitsevien ryhmittymien kanssa samalla tavalla toimii yksinomaisesti oman asemansa lujittamiseksi. Mutta kommunistit ovat näihin ominaisuuksiin lisänneet entistä enemmän inhimillistä kidutusta ja tuskaa, mikä huokuu jokaisesta kommunistien poliittisesta otteesta.

Djilas on paljastanut tämän koko alastomuudessaan ja osoittanut yhteiskunnalliset ja psykologiset syyt siihen. Sen vuoksi hän jo kolmisen vuotta sitten sai "ystäviltään" 18 kuukauden ehdollisen tuomion. Viime joulukuussa hänet tuomittiin pakkotyörankaistukseen kolmeksi vuodeksi ja nyt hänen tuomionsa pidennettiin yhdeksäksi vuodeksi. Kidutetaanko hän Titon vankikopissa kuoliaaksi vai annetaanko hänen elää? Kukaan ei tiedä. Se vain tiedetään, ettei Djilas suostunut armonanomukseen, eikä tunnustuksiin. Juuri sen vuoksi kuulustelu ja tuomion julistus toimitettiin suljettujen ovien takana salaa. Rikolliset vehkeilijät itse käsittivät ettei heidän oikeudenkäyntinsä kestä julkisuutta. Mutta Djilasin kirja ja hänen tekonsa perustuu totuuden kraniittiin ja sen vuoksi tulee antamaan valaistusta ehkäpä miljoonille, jotka eivät ole täysin selvillä kommunismin viheliäisyydestä.

Historian uudistaminen

Neuvostoliitto on saanut kouluopetuksessa käytettävän uuden historian oppikirjan, joka sisällöltään on miltei täydellisesti destalinisoitu ja asetaan "pyhän isän" siis hyvin tavalliseen, jopa vaatimattomaan asemaan sen sijaan kuin hän entisissä oppikirjoissa esiintyi kaiken hallitsevana hahmona.

Tämä historian kuvauksen uudistus on seurausta viime vuoden helmikuussa pidetystä NKP:n 20:stä puoluekokouksesta, missä Stalininkultti särjettiin ja päätettiin, että historian kirjat olisi oikaistava. "Neuvostoliiton historian" vuoden 1954 painoksessa oli Stalinista kaikkiaan 9 kuvaa ja sivukaupalla siteerauksia hänen puheistaan ja hänen elämästään. Vuoden 1957 painoksessa on Stalinista vain yksi henkilökuva ja hänestä mainitaan vain muiden neuvostopoliitikkojen yhteydessä.

Merkille pantavaa on myös, että Trotski, Buharin, Zinovjev, Rykov, Tomsky ja eräät muut vanhan kaartin vallankumoukselliset on osittain uudelleen arvioitu. Nyt todetaan historian oppikirjassa, että he syyllistyivät puoluelinjasta poikkeamiseen, kun sitävastoin vanhassa painoksessa heidät vielä leimattiin vakoilijoiksi, kansanvihollisiksi, pettureiksi ja ulkolaisten kapitalistien agenteiksi.

Kirjan uudistus on, toteavat länsimaalaiset poliittiset huomioitsijat, mullistava asia neuvostokansalaisille ja yleiselle ajattelutavalle. Kokonaiselle sukupolvelle neuvostokansalaisia on koulussa päntätty päähän, miten nerokas Stalin, neuvostokansan johtaja, hoiti kaikki asiat parhaalla mahdollisella tavalla ja että hän jo Venäjän vallankumouksen aikana esitti johtavaa osaa. Historiankirjan vanhan painoksen mukaan se oli Stalin, joka organisoi vallankumousliikkeen Pietarissa 1917, että hän johti Zartzyn (nyk. Stalingrad) puolustusta valkoisia vastaan v. 1918 ja että Stalin löi valkoisen kenraali Denikinin. Vain generalissimus Stalinin ainutlaatuisen viisauden ansiosta on voitu saavuttaa suuria tuloksia Neuvostoliiton kehittämisessä ja sodanjälkeisessä jälleenrakennustyössä.

Vielä vuonna 1954 tämä kaikki oli ainoata oikeata ja hyväksyttävää historianopetusta. Mutta nyt on suurin osa edellä kerrotusta pyyhkäisty pois tai kokonaan korjattu. Tänään opetetaan, että puolueen keskuskomitea Leninin johdolla organisoi Pietarin vallankumousliikkeen v. 1917. Stalinista mainitaan tämän luvun kohdalla vain kerran kerrottaessa, että hän johti viljankeruuta. Hänelle ei anneta mitään sotilaallista kunniaa, eikä Stalin saa mitään merkitsevää osaa toisen maailmansodan tapahtumien yhteydessä.

Niin katoaa maailman kunnia.

"Taskukokoiset" atomimiilut

Vuosi sitten, kun ensimmäinen suuri atomivoimalaitos, brittiläinen Calder Hall, oli viimeistelyvaiheessaan, kuului huhuja siitä, että jotakin omituista oli tapahtumassa. Niin olikin asian laita. Ensimmäinen kahdesta atomimiilusta osoitti nimittäin kärsimättömyyden merkkejä — se halusi ryhtyä toimimaan jo paljon ennen kuin kaikki uraanipolttoaine oli saatu sijoitetuksi paikalleen.

Tiedemiehet olivat selvillä siitä, että eräät vähäiset, atomimiilussa esiintyvät ainemäärät voisivat lamauttaa atomimiilun toimintaa samalla tapaa kuin vesi hallitsee tuliroihua, ja sen vuoksi he olivat nähneet paljon vaivaa varmistuakseen siitä, että polttoaineena käytetyssä uraanissa olisi mahdollisimman vähän epäpuhtauksia. Heidän ponnistuksensa olivat niin menestyksellisiä että miilut käyttivät paljon vähemmän polttoainetta kuin ennakolta laskettiin.

Tämän kokemuksen käytännöllisenä tuloksena on nyt varmuus siitä, että on mahdollista valmistaa pienempiäkin atomivoimalaitoksia käyttämällä luotettavaksi havaittua brittiläistä reaktoria, Ne asemat, joita Britanniassa nykyisin rakennetaan, ovat noin 300—500 megawattin tehoisina liian suuria pienemmille ja vähemmän teollistuneille maille.

Laskelmat, jotka tehtiin Calder Hallin atomivoimalaitoksen starttausnopeuden pohjalla ja Harwellin antamista koetuloksista, osoittavat että 30 megawattin tehoinen atomivoimalaitos, joka kykenee kuumentamaan 30,000 yksipolttimoista sähkölämmittäjää tai puolta miljoonaa sähkölamppua, on mahdollisuuksien rajoissa.

Tämän kaltaiset voimalaitokset ovat käytännöllisiä maissa, joiden kaupungit ovat keskisuuria. Tämän kaltaisen voimalaitoksen kehittämä sähkö olisi tietenkin kallimpaa kuin se, jota kehitetään omasta maasta saadulla hiilellä tai öljyllä. Mutta jos polttoaine on tuotava ulkomailta tai sen kuljetusmatkat ovat pitkiä, tulee atomivoimalla kehitetty sähkö halvemmaksi.

On tietenkin olemassa pienikokoisia atomivoimalaitoksia muutakin tyyppiä. Useimpien pohjana on sama suunnitelma, jonka mukaan Yhdysvaltojen ensimmäisen atomisukellusveneen Nautiluksen koneisto rakennettiin. Tämä tyyppi on osoittautunut erittäin menestykselliseksi.

Siitä huolimatta on viimemainitun tyyppisillä voimalaitoksilla eräitä epäkohtia, mitkä tekevät sen, brittiläisten tiedemiesten mielestä, kiinteinä sähkövoimalaitoksina vähemmän sopivaksi. Yksi niiden pahimmista haitoista on se, että ne käyttävät rikastettua polttoainetta. Luonnon metallinen uraani sisältää, vaikka kemisti on puhdistanua sen korkeimpaan puhtausasteeseen, kahta laatua uraania. Toinen näistä uraaneista on hieman raskaampaa kuin toinen ja ero näiden kahden välillä ilmaistaan numeroilla sanan "uraani" jälkeen. Uraani 235 on kevyempää ja toimii atomipolttoaineena. Raskaampi uraani, uraani 238, ei pala atomimiilussa vaan sen sijaan se pyrkii hillitsemään kevyemmän uraanin paloa samalla tavalla kuin kuona pyrkii lamaannuttamaan hiilivalkean.

Vain kolmella maalla maailmassa, Neuvostoliitolla, Yhdysvalloilla ja Britannialla, on uraanin rikastuslaitokset. Näiden laitosten pääasiallisena työkenttänä on valmistaa uraani 235:ttä atomipommeja varten.

Uraanipolttoaineen rikastamisen toisena vaihtoehtona on atomimiilujen rakenteen huolellinen suunnittelu niin, että ne voisivat polttaa luonnonuraania, mitä on jokaisen sellaisen maan ulottuvilla, joka kykenee kaivamaan sitä maasta ja puhdistamaan sen. Tämäntyyppisen atomivoimalaitoksen suunnitteluun ovat brittiläiset tiedemiehet keskittäneet ponnistuksensa.

Vaikeutena on se, että koska on pakko käyttää sellaista polttoainetta, joka sisältää yhtä paljon palavia aineosia kuin hiilikaivosten kuonanjätteet, on atomimiilujen täytynyt olla suuria. Vain suurimmat miilut pystyvät toimimaan tällaisella polttoaineella.

Nyt tämä vaikeus on poissa. Jopa pienetkin, maatalousvaltaiset maat voivat hyötyä brittiläisestä "taskukokoisesta" atomivoimalaitoksesta.

Etelävältioiden rotulevottomuuksista ja sen syistä

Kirj. EMIL KERO

Lehdissä on muutaman viikon ajan näkynyt tietoja tämän maan eteläosissa, varsinkin Arkansasissa sattuneista rotumellakoista. Niiden tausta on useimmille lukijoille luultavasti epäselvä, joten lienee aihetta sitä lyhyesti valaista. — "Orjasota" päättyi jo lähes sata vuotta sitten, 1865. Etelävältiot hävisivät sodan, orjat vapautettiin, alkoi ns. jälleenrakennuskausi. Pohjoisvaltioiden pakotuksesta annettiin neekereille, jotka melkein poikkeuksetta olivat lukuja kirjoitustaidottomia, suoraa päätä äänioikeus, samalla kun sotaan osallistuneilta kiellettiin pääsy virkoihin. Etelävältiot joutuivat vapautettujen orjien, "tervakantapäiden", ja pohjoisesta tulleiden onnenonkijoiden, "mattokapsäkkiläisten", hallittaviksi. Näiltä ajoilta kerrotaan mielikuvituksellisia juttuja. Läpeensä köyhtyneen maan verovaroja käytettiin lainlaatijakuntien hajuvesiin ja väkijuomiin, jopa kullattuihin sylkiastioihin, vaikka samalla saatiin kyllä aikaan sosiaalisia uudistuksiakin. Etelävältioissa oli ammoisista ajoista asti olluf tapana kulkea oikotietä lain ohi ja jakaa oikeutta omin käsin. Näissä oloissa tämä perinne entisestään vahvistui ja synnytti Ku Klux Klanin, romaaneista ja elokuvista tunnetun salaseuran. Neekerit pelotteltiin pois valta-asemista ja äänestyspaikoiltakin. Kun miehitysjoukot vietiin pois, maa joutui taas valkoisten johtomiesten käsiin. Näiltä päiviltä juontaa juurensa etelässä yhä vallalla oleva rotuerottelu. Asemilla on kaksi eri odotushuonetta, junissa eri vaunut, raitiovaunuissa ja linja-autoissa neekereiden on istuttava vaunun takaosassa jne. Koulut on tietenkin olleet erikseen valkoisille ja mustille. Neekerien elintaso voi joskus olla sanoinkuvaamattoman alhainen, varsinkin asunto-oloihin nähden. Sellaisia hökkeleitä, kun jossakin Louisianan rannikolla en olisi ikinä osannut kuvitella ihmisasuntoina näkeväni korkean elintason Amerikassa. Näissä oloissa tietenkin laikaisuus, kädestä suuhun eläminen, epäluotettavaisuus, jopa rikollisuuskin versovat niinkuin missä tahansa muualla yhteiskunnan pohjimmaisissa kerroksissa. Yritteliäimmät muuttavat pohjoiseen tai länteen, missä olot ovat ensi silmäyksellä aivan toiset. Ei ole mitään julkista rotuerottelua, junat ja autot sekä ravintolat ovat kaikille yhteiset. Työn- ja rahansaantimahdollisuudet ovat aivan toiset kuin ovat olleet etelässä aina kin tälle vuosikymmenelle asti. Monet neekerit hankkivat itselleen ja perheelleen uutteralla työllä huomattavan varallisuuden, kohoavat yhteiskunnan tikapuilla ja lähettävät lapsensa yliopistoihin. Pohjoisessakin on omat rajoituksensa. Yksi sellainen on asuinpaikkarajoitus. Suurkaupungeissa New Yorkissa, Chicagossa ja useissa muissa yleensä ympäröi slummikorttelien vyö, tietenkin neekereiden asuma. Esikaupungit leviävät niiden edellä yhä kauemmas maaseudulle. Näistä esikaupungeista on neekerien vaikea tai mahdoton ostaa tai vuokrata taloa. Jos neekeriperhe ilmaantuu korttelin asukkaaksi, talojen arvo laskee ja koko alue hyljätään vähitellen neekereille. Tällä tavoin slummien ja ylhäisimpien esikaupunkien välillä on entisten hienojen talojen alue, jolla värilliset lääkärit, lakimiehet, opettajat ja virkamiehet asuvat varsin miellyttävästikin. Toinen vaikeus on työpaikan saanti. On perinteellisiä neekerien ammatteja, tarjoilijan, keittäjän, makuuvaunun siivoojan. (Sivumennen sanoen: etelävaltiolainenkaan, joka ei mistään hinnasta suostuisi syömään neekerien kanssa saman pöydän ääressä, ei näe mitään kummallista siinä, että hänet makuuvaunussa herättää musta mies.) Mutta virastoissa, myymälöissä, kouluissa, missä neekeri joutuu kilpailemaan työpaikasta valkoisen kanssa, hänellä on yleensä oltava huomattavasti paremmat paperit kuin valkoisella selviytyäkseen voittajana. Liittovaltion pääkaupunki Washington näyttää tässä asiassa hyvää esimerkkiä valiten hallituksen toimiin henkilöt ansion mukaan. Suurin on vapaus lännessä, varsinkin Californiassa, siitä yksinkertaisesta syystä, että rotuja on siellä liian monta, kiinalaisia ja japanilaisia, intiaaneja ja puoliverisiä meksikolaisia valkoisten ja mustien lisäksi. Ja lännen asutus on niin nuorta, etteivät "orjasodan" jälkeiset historialliset ennakkoluulot siellä vaikuta. Etelässäkin neekerien asema on hiljalleen parantunut samalla kun koko niiden seutujen taloudellinen hyvinvointi on tällä ja viime vuosikymmenellä kohonnut. Huomattava, suorastaan järkyttävä muutos sai alkunsa toukokuussa 1954, jolloin Yhdysvaltain korkein oikeus julisti perustuslain vastaiseksi sen, että neekerilapset eristettiin yleisillä varoilla ylläpidettävistä kouluista. Viime vuosien aikana on tapahtunut hiljalleen siirtymistä yhteisiin kouluihin. Jostakin syystä kuitenkin muutamissa valtioissa ja joillakin alueilla vain hyvin harva neekeri tätä oikeutta käyttää, olivatpa syyt sitten mitkä tahansa. Tämä oikeus heille nyt on nähdäkseni tahdottu turvata, mutta jätetty asia etelävältioitten itsensä toimeenpantavaksi.

JUTUSTELUA

Todella läpinäkyvää

Munkkila saapui työhönsä jo neljäntenä aamuna peräkkäin liian myöhään.

— Miksi ette nouse vuoteesta aamulla tarpeeksi aikaisin, herra Unikeko? murisi johtaja.

— Tänään minulla on todella pätevä syy, sanoi Munkkila. Te voitte todeta sen itse, kunhan kerron mitä tapahtui. Katsokaas, vaimoni tahtoi ottaa auton tänään lähteäkseen ostoksille, ja häneltä meni kymmenen minuuttia, koska hän tahtoi olla erityisen hienossa kunnossa. Mutta se ei ollut vielä mitään. En tiedä miten kaikki oikein tapahtui, mutta äkkiä hän ajoi alas Isokadun sillalta, ja olisimme varmasti hukkuneet, jollei eräs pieni musta villakoira olisi hypännyt jälkeemme ja vetänyt meitä ylös, ensin vaimoni ja sitten minut.

— Entä sitten? tiukkasi johtaja.

— Niin, ja kun se oli pelastanut meidät sukelsi se jälleen, ja sen oli mentävä aina pohjaan saakka saadakseen otteen autosta. Se joutui sukeltamaan kaksi kertaa, mutta vihdoin se sai kuitenkin auton maalle. Sitten se hävisi teilleen, ennen kuin edes ehdimme kiittää sitä. Pahinta on, että tuskin enää tapaamme sitä, vaikka se tulisi vastaankin, sillä sen silmissä oli musta naamio, ja sitä paitsi se piti toista tassuaan kaulahihnassa olevan nimen päällä . . .

Johtaja katsoi pitkään Munkkilaan.

— Ja tuon te luulette minun uskovan? sanoi hän. Miksi oikein luulette minua? Tiedän pahuksen hyvin, ettei vaimonne ehdi missään nimessä kymmenessä minuutissa silloin, kun hän tahtoo tehdä itsensä erittäin hienoksi.

Jotakin merkillistä

Ankara tulva oli vienyt mennessään joen ylitse johtavan sillan. Autoilija jarrutti joen rantaan ja kysyi lähellä seisovalta mieheltä, oliko virta syväkin.

— Ei lainkaan, vastasi mies.

— Luuletteko, että autolla voi ajaa ylitse?

— Varmasti voi.

Autoilija ajoi hyvillä mielin jokeen. Hetkessä vaipui koko auto veden alle ja vain ihmeen kaupalla onnistui sisässä olevan miehen pelastautua kuiville. Läpimärkänä ja vihaisena kuin sonni paineli hän rannalla seisovan miehen luo.

— Mitä kirottua te, ihminen, oikein tarkoitatte sanoessanne, ettei vesi joessa ole syvää! Sehän on ainakin 9 jalkaa syvää.

— Sepäs on kummallista, vastasi mies vilpittömästi hämmästyneenä. Eihän vesi ulotu sorsillekaan kuin mahaan asti!

Hyväksyttiin

Erään miehen piti suorittaa ajokortti. Hänen hyvä ystävänsä autokatsastusmies kutsui hänet insinööriajoon ja istuttui autoon hänen viereensä etuistuimelle. Auto oli pysäköitynä, takapää vasten kirkon muuria.

— No niin, ole hyvä ja starttaa, sanoi autokatsastusmies.

Mies starttasi. Täydellä vauhdilla painui auto läpi kirkon muurin ja pysähtyi erään hautakiven viereen. Mies oli käyttänyt peruutusvaihdetta

Autokatsastusmies katsoi surullisena ystävänsä: — Voitko sanoa minulle yhden ainoankin syyn, minkä vuoksi minun olisi annettava ajokortti sinulle? kysyi hän.

— Kyllä, sanoi miehemme. — Tänään on nimipäiväni.

Hän sai ajokortin.

Hymyilyttävää

— Vaimolla täytyy aina olla luonnetta ja hänen on oltava päättäväinen. Kun minä menin naimisiin 35 vuotta sitten, kielsin heti miestäni käyttämästä alkoholia ja tupakkaa.

— Ja miten se onnistui?

— En tiedä, En ole nähnyt häntä sen jälkeen.

*

Pari vuotta sitten kirjoitettiin William Price pois Springfieldin sairaalasta. Seuraavana vuonna hän asettui ehdokkaaksi paikkakunnan kunnallisvaaleissa. Hänen vaalipropagandassaan selitettiin: Hän on poliitikko Illinoisissa, jolla on todistus siitä, ettei hän ole hullu.

*

Kerjäläinen seisoi oven edessä ja pyysi itselleen ruokaa. Talon isäntä sattui olemaan ovea avaamassa ja kuultuaan asian virkkoi:

— Sanotte olevanne nälissänne? Mutta miksi ette tee työtä?

— Olen yrittänyt sitä monestikin, mutta tulen siitä vain entistäkin nälkäisemmäksi.

*

Lontoolaisessa junassa syöksyi eräs matkustaja konduktöörin luo ja huusi:

— Teidän on tultava auttamaan meitä. Osastossamme on eräs mies menettänyt järkensä ja luulee olevansa Napoleon.

— Olkaa rauhallinen vain. Seuraava asema on Waterloo.

*

Pankkiiri Markkalainen istuu ylevänä tuolillaan tähtäillen hauskannäköistä nuorta miestä vastapäätään.

— Vai niin, vai tahtoisitte te mennä naimisiin minun tyttäreni kanssa? Eikä teillä ole penniäkään omaisuutta! Tiedättekö te, nuori mies, miten minä olen koonnut omaisuuteni?

— Kyllä, kyllä, tiedänhän minä — mutta ei anneta sen olla esteenä tyttärenne onnen tiellä.

*

Herra jatsikuningas Artie Shaw on ollut seitsemän kertaa epäonnistuneesti naimisissa ja on päättänyt lopuksi ikäänsä luopua enemmistä naimakaupoista. Selitys: "Se käy minulta aivan liian helposti. Sen kun vain pyydän jotakuta naista vaimokseni, niin jokainen vastaa heti: 'Juu'!"

*

Arpinaama-Bill ryntäsi rullarevolveri kourassaan Horror City Tribunen toimitukseen Texasissa ja pyysi päästä toimittajan puheille. Hänellä oli "vakavaa asiaa".

— Päätoimittaja ei itse ole nyt huoneessaan, vastasi aputoimittaja.

— Missä hän sitten on? Minun pitää ehdottomasti saada hänet käsiini!

— Hän on hautaamassa erästä henkilöä, joka eilen tahtoi tavata hänet jossakin vakavassa asiassa, vastasi aputoimittaja.

KOKOUSKUTSU!

OSUUSLIIKKEEMME JÄSENTEN
YHDISTETTY
PUOLIVUOSIKOKOUS

pidetään PARKERKADUN HAALISSA,
lauantai-iltana, lokakuun 19 p. kello 7:30
Rekisteeraus kello 7

Työohjelmaan kuuluvat kaikki sääntömääräiset asiat kuten liikeraporttien ja johtokunnan asioiden esittelyt, niistä keskustelut ja päätöksien teko.
— Kahvintarjoilua ! —

Kutsu kuuluu kaikille jäsenille !

UNITED CO-OPERATIVE SOCIETY of Maynardin

Johtokunnan puolesta
LILLIAN E. WICK, sihteeri.

Lehtemme konttorista puhutaan

"Yksin istun . . ."

Noilla sanoilla alkaa eräs laulu, jossa kultaansa kaipaava nuori neito valittelee huoliaan.

Mutta nuori ihminen aina jollain tavalla selviää ikävästään ja vaikeuksistaan.

Toisin on laita vanhempien ihmisten.

Miten ikävältä mahtaisikaan tuntua niiden vanhojen suomalaisten elämä täällä Amerikassa, jotka eivät saisi seurata maailmanmenoa omalla kielellään julkaistusta sanomalehdestä.

Tämä tiedettynä lehdellemme perustettiin jo pitkä aika sitten niin kutsuttu tilaajien rahasto, josta maksetaan niiden lehtemme tilaajien tilausten uudistukset, jotka vanhoina, työkyvyttöminä ja varattomina eivät voi omin rahoinensa tilaustaan uusia.

Ensimmäisinä vuosina tähän rahastoon turvautujia oli ainoastaan silloin tällöin ja pieni oli rahastokin. Nyt tämän rahaston tarve on lisääntynyt ja enemmän myös on tällä rahastolla tukijoita. Siihen lahjoittavat varoja erinäiset yhdistykset ja myös yksityiset. Pari päivää sitten gardnerilaiset Hilda ja Walter Wesa lahjoittivat $12.00, josta me haluamme näin julkisesti kiittää heitä niiden puolesta, jotka tätä rahastoa joutuvat käyttämään.

Niille, jotka varattomuutensa vuoksi eivät voi tilaustaan uudistaa, huomautamme, että heidän tulisi paikkakunnillaan kääntyä asiamiestemme puoleen ja kertoa heille tarpeestaan, koska emmehän me tunne persoonallisesti kuin pienen osan tilaajistamme.

Sieltä, missä meillä ei ole asiamiehiä, voidaan pyytää suositusta joltain naapurilta. — kk —.

Norwood, Mass.

Sovinto Birdin lakossa

Yllämainitun tehtaan lakko, joka on kestänyt 14 viikkoa, saatiin sovintoon t.k. 8 p., jolloin työläisten enemmistö päätti hyväksyä Bird yhtiön tarjouksen palkankorotuksesta. Yhtiön alkuperäinen tarjous oli kuusi senttiä tunnille, jonka työläiset aikoinaan hylkäsivät melkein yksimielisesti. Tämän jälkeen tarjous peruutettiin, mutta nyt saatiin se kuitenkin. Tämän lisäksi tulee kahden sentin tuntipalkan korotus ensi vuoden alusta. Tämä kuuden sentin korotus tulee voimaan taannehtivasti toukokuusta lähtien, jolloin entinen sopimus päättyi. Palkankorotuksen lisäksi saatiin muitakin parannuksia työoloihin kuten mm. pitempi kesäloma vähemmistä palvelusvuosista.

Lakon jondosta oli noin 1,700 työläistä joutilaana, sillä lattiamattoosaston 400 työläistä eivät voineet työskennellä raaka-aineitten puutteen tähden, joita valmistettiin lakon alaisilla osastoilla.

Saako Clem Riley viran?

Valtiomme poliittisissa piireissä huhuillaan, että paikkakuntamme demokraattinen politikoitsija Clem Riley nimitetään autojen rekisteerausviraston päämieheksi vanhuuden tähden eroavan Rudolph King'in tilalle.

Toimesta maksetaan 12 ja puoli tuhatta dollaria vuodessa palkkaa. Mr. Riley on ollut kaksi kertaa demokrattipuolueen ehdokkaana valtiomme rahastonhoitajaksi, mutta on hänet kummallakin kerralla voittanut itsenäisenä virkaan pyrkivä demokraatti. Hän oli valtion toimessa — Civil Service kommissionin jäsenenä entisen kuvernöörin Paul Deverin nimittämänä.

Auto "varastettiin"

eräältä paikkakunnan mieheltä viime lauantai-iltana Norwood Armoryn edustalta. Hän reportteerasi asian poliisille, joka heti tiedoitti siitä ympäristölle. Vähän ajan kuluttua soitettiin poliisilaitokseen automaksujen rahastusyhtiöstä, että he olivat ottaneet auton kun sitä ei oltu maksettu sopimuksen mukaan.

New York City, N.Y.

Mikko Lyytikäinen, Raivaajan edustaja. Osoite: 227 East 84 St., Room 5 Puhelin REgent — 7-4155.
Konttorin aukioloajat:
Torstaina ja perjantaina klo 12—5.

COLUMBUSPÄIVÄN ILTAMA IMATRALLA

Lauantaina lokakuun 12 päivänä vietetään Brooklynin kansallisseuran Imatran toimesta sen omalla huoneistolla ohjelmarikas illanvietto. Ohjelmassa esiintyvät New Yorkin alueella hyvin tunnetut ja suosiota nauttivat ohjelman esittäjät. Puhujina on Lydia Nylander ja Allan Fillmore, laulajana on Saimi Laurila-Newland, Richard Siren esiintyy lausujana, Mikko Lyytikäinen esittää huumoria ja Viola Suisto säestää laulut, antaa pianosooloja ja soittaa lopuksi tanssit. Viittaamme huomisessa lehdessä olevaan ilmoitukseen.

Lake Worth, Fla.

Mrs. Hermanson kuollut

Mrs. Lydia K. Hermanson, 73 v. ikäinen Lake Worth'in asukas kuoli kotonaan lokak. 4 p. illalla. Vaikka vainaja onkin ollut huonovointinen joitakin aikoja, tuli kuolema yllättäen, sillä samana päivänä kerrotaan hänen olleen vielä pihamaataan puhdistelemassa.

Puolisonsa kuoli viitisen vuotta sitten, eikä siis muita omaisia jäänyt, paitsi veli Herman E. Heinonen, Billings, Mont., sisar Suomessa ja serkku New Yorkissa. Tänne he muuttivat 1948 Rhode Islandista.

Hautaus toimitettiin maanantaina E. Earl Smithin toimistosta, pastori D. Ollila toimittaen papilliset tehtävät.

Yksi toisensa jälkeen me poistumme ja vanhemman kaartin rivit harvenevat. Kuinka etikettien mukaista mahtaisi olla tässä yhteydessä mainita siitäkin seikasta kun usein puhutaan, että lehtiemme tilaajat vähenevät kuolemien kautta. Nyt aivan muutaman viikon sisällä on paitsi tätä vainajaa, poistunut keskuudestamme toinenkin Raivaajan uskollinen tilaaja. Kumpaisellakin näillä jäi vielä toista vuotta tilausta käyttämättä kun tilasivat lehden ennen hinnan nousua ja varmaa on, että niitä tilauksia ei enää uusita. — W. M.

MATKATOIMISTO
SELMA LEEMAN CO.
TRAVEL AGENCY
605 LEXINGTON AVENUE
(BETWEEN 52nd and 53rd STREET)
NEW YORK 22, N. Y.
TEL. PLAZA 5-0327

SUOMALAINEN HIEROJA
SAIMI ALLEN
Swedish Institute ja sairaala medical hierojakurssin suorittanut.
2698 Bailey Ave., Bronx 63, N. Y.
Tel. Ki. 8-3956.

Waukegan, Ill.

Puolivuosikokous

tulee olemaan osuusliikkeemme, Cooperative Trading, Inc., jäsenistöllä lokakuun 17 päivän iltana VFW haalilla, 124 So. Utica st. Kokouksen aluksi juodaan kahvit, alkaen kello 7 ja sen jälestä 7.30 aletaan kokous. Selostukset vuoden alkupuolen toiminnasta kuullaan, samoin liikkeen tulevaisuuden suunnitelmista ja niiden johdosta keskustellaan ja päätetään. Kaikkia osuusliikkeemme jäseniä pyydetään varaamaan tuo ilta oman liikkeensä kokoukselle. Illan puhujana tulee olemaan Samuel F. Ashelman, Greenbelt Co-op. liikkeenhoitaja. Tällä liikkeellä on kahdeksan suurmyymälää (super markets) ja 15,000 jäsentä. Naisten keskusteluryhmän aiheesta "Women at Work" osallistuvat Mrs. Erich Weiss, Mrs. Edwin Merolla, Mrs. Luther Lackey ja kaupunkimme valtuusnainen Mrs. Ann Christensen.

Onni voi kohdata

monilla eri tavoilla. North Shore Gas Co. sai merkitä kirjoihinisa asiakkaansa No. 50,000 tässä piirissä hiljattain ja sai tämä asiakas lahjaksi keittouunin ja vaatteiden kuivaajan, molemmat kaasulla toimivia. Voittaja sattui olemaan suomalainen, Ahti Ahlberg. Ahlbergeillä on uusi koti, 2423 Walnut st. Ahti Ahlbergin kotipaikka on Wareham, Mass., mutta on hän asunut täällä jo useat vuodet. Hänen ei-suomalainen vaimonsa on Illinoisin tyttäriä ja on heillä yksi 13 vuotias tytär.

Kaikkunapäivällisen

tarjoilevat Kalevaiset naiset Kalevaldila lokak. 13 päivänä klo 11.45 A. M —2 P. M. kohtuullista maksua vastaan ja syömään kutsu kuuluu kaikille. Voimme kaikin vahvistaa itsemme ensin Waukeganissa ennen kuin lähdemme Chicagoon kuulemaan "Kipparikvartettia", joka esiintyy Chicagon suomalaisella haalilla, Finnish Community Center, samana päivänä ja johon waukeganilaiset aikovat mennä suurella joukolla.

Suomimatkalta

palasivat Uuno Illi ja dekalbilainen Osmo Puistolahti hiljattain viisi kuukautta kestäneen matkan jälkeen. Autonsa he olivat myyneet Helsingissä ennen tänne palaamistaan. Mrs. Alli Aarnos palasi hiljattain myöskin pikamatkaltaan Jyväskylästä. Hänen matkansa kesti vain kuusi viikkoa. Mrs. Anna Palomaa pysähtyi myöskin tällä ympäristöllä tuttaviaan tapaamassa palatessaan Suomesta ja matkustaessaan takaisin Los Angelesiin.

Avioliittoon

vihittiin hiljattain Delphine Pellinen, Michiganin Rockin tyttäriä, mutta asunut täällä jo vuosikausia ja Ronald Johnson, Betty ja Wm. Johnsonin poika Waukeganista. Avioliittoluvan ovat ottaneet myöskin Donald Koski ja Mary Ann Lakes, molemmat naapurikaupungistamme, Mundelein, Ill.

Toinenkin poika syntyi

Ruth ja Jas. Otteryn perheelle lokak. 3 päivänä. Äidin tyttönimi on Ruth Heikkilä. Nuoren Otteryn lausumme tervetulleeksi keskuuteemme.

"Viikon vitsi"

on tällä kertaa ajankohtainen ja kotitekoinen. Maailmanmestaruuskilpailut amerikkalaisessa pesäpallossa ovat parhaillaan käynnissä Milwaukeen Braves ja New Yorkin Yankees joukkueiden välilä. Viimeksi mainitussa joukkueessa pelaa vastaanottajana Yogi Berra niminen peluri. Meidän Mrs. Nick Heikkilän tyttönimi on Jokiperä ja näiden nimien — Yogi Berra-Jokiperä — lähes yhtenäisen lausunnon perusteella voisi arvioida heidät sukulaisiksi. Ehkäpä Yogi Berran suku juontautuukin Oulusta. — Setä.

Cleveland, Ohio

Mänan majoille

on mennyt kolme pitkäaikaista tämän kaupungin suomalaista: Elizabeth Hill, 10422 Manoa ave. Brooklyn Village, kuoli hiljattain. Lähempiä omaisia ei ollut. Hän oli pitkäaikainen Raivaajan lukija.

Lauri Koski, syntynyt Kajaanissa tammik. 8 p. 1898, kuoli 24 p. syyskuuta. Haudattiin Bodnarilta West Parkin hautausmaahan. Jälkeen jäi vaimo Mary ja tytärpuoli Edith Moilanen, Astoria, Oregon.

Sulo Laaksonen, syntynyt Petäjävedellä lokak. 21 p. 1890, kuoli 1 p. lokakuuta, haudattiin Bodnarilta 4 p. Papilliset tehtävät toimitti pastori Latvala. Ruumis vietiin polttolaitokselle. Suruväkeä ja kukkia oli paljon, sillä Laaksosen perhe on paljon pidetty paikkakunnalla. He ovat entisiä S. S. osaston jäseniä ja Raivaajan lukijoita vieläkin. Sulo Laaksonen omasi kauniin lauluäänen ja kuului osaston kuoroon menneinä aikoina. Hän oli leipuri ammatiltaan. Hautaantoimistosta suruväki meni kirkolle 58 ja Franklin ave. kahvitarjoiluun. Vainaja jätti jälkeensä vaimonsa Jennyn, tyttären Eleonora Mäen ja pojan Andrew ja lastenlapsia. — N. K.

Kirkollisia uutisia

WEST PARIS, ME.

Tämän viikon torstaina on viikkoillan hartaushetki Mr. ja Mrs. Andrew Haverisen asunnolla klo 7.30 illalla. Tilaisuuden yhteydessä on talon puolesta tarjoilua. Sydämellinen kutsu kaikille. — Felix R. Mayblom.

VÄÄRINKÄSITYS

Unkarin hallitus lähetti äskettäin Canadan ulkoasiainministeriölle tulikivenkatkuisen nootin sen johdosta, että Canadan postileimoissa käytettiin tekstiä "Miksi lykätä kevääseen, tee se heti!", minkä kadarilaiset katsoivat olevan suora kehoitus uusiin vallankumousyrityksiin. Canada selitti, että kysymyksessä oli työministeriön kehoitus kansalaisille suorittaa kodeissa tarvittavat korjaukset jo talven aikana, jotta talvityöttömyyttä rakennusalalla torjuttaisiin.

Kun näyttelijät pitivät kokousta

Pilakuva eräästä kokouksesta v. 1916, Waukeganissa, Ill.

Nykyään kun näytelmätaide kituu näyttelijäin ja johtajain' puutetta, paitsi Floridassa, niin huvittanee lukijaa tapaus jolloin kyseessä olevan paikkakunnan näytelmäseura vaati kahvit harjoituksiin. Sillä kertaa ei he voittaneet, mutta uudelleen yritettyään tuli kahvi yleiseksi harjoitusiltoina.

* * *

Seuraavan asian käsittelyyn käytettiin kymmenen 10-tuntista työpäivää, koska sen käsittelyyn otti osaa noin sata henkilöä ja aikaa kului runsaasti tunti. Jos sen työn olisi suorittanut yksi mies, olisi hän viipynyt siinä kymmenen päivää.

Puheenjohtaja: Pöytäkirjassa esitetyt asiat ovat loppuneet, onko kellään uusia asioita.

A. Liimatainen: Rouva puheenjohtajatar. Minulla on yksi asia, jonka käsittely ei ota aikaa kuin kaksi minuuttia. Saanko esittää sen kokoukselle?

Puheenjohtajatar: Antakaa kuulua.

A. Liimatainen: Koska meidän naispuoliset taiteilijattaremme eivät aina harjoituksiin tullessaan ole sillä huumorilla joka näille taiteilijoille kuuluu ja kun olemme kokemuksen perusteella tulleet huomaamaan, että mikään työ ei suju silloin hyvin, kun tekijä ei ole sopivassa mielentilassa, ja vielä, koska meidän toimialallamme on välttämätöntä, että taiteilijan tulee olla iloinen, varsinkin jos on esitettävänä vaikea rakkauskohtaus, niin me näyttelijät osaston etua silmällä pitäen olemme päättäneet esittää osastolle seuraavan vaatimuksen.

1. Että osasto pitää huolen siitä, että talvenaikana haalin lämpömäärä harjoitusiltoina on vähintäin 30 astetta Fahrenheitiä.

2. Että osasto pitää huolen siitä, että kahvi on valmiina ensimmäisellä väliajalla, eikä sen lämpömäärä saa olla paljon alle 32 F.

3. Että tämä kaikki tulee näyttelijöille vapaasti.

4. Että me taiteilijat pidätämme itsellemme oikeuden lisätä tai vähentää näitä vaatimuksia asianhaarojen mukaan.

5. Kun vielä katselemme asiaa taloudelliselta kannalta, pidämme yllaesitetyt edullisempana kuin sen, että näyttelijät ovat pakoitettuja työskentelemään näyttämöllä jossa lämpömäärä on alle edellämainitun määrän tai juomaan kahvia, joka olisi kylmempää kuin 32 ast. F.

Puheenjohtajatar: Olette kuulleet tämän kirjelmän vaatimukset, käyttäkää puheenvuoroja.

Koskikosta: Minä vastustan ankarasti, sillä katsoen kahvin vaarallisiin ominaisuuksiin ja sen turmiolliseen vaikutukseen ihmisruumiissa, jotka vaikutukset ovat jo näkyvästi ilmenemässä näyttelijöissämme erikoisina taipumuksina, salaisiin ja julkisiin lemmenseikkailuihin, ja näin ollen hidastuttaa heidän tarmoansa ja kykyjänsä, josta siis on suorastaan tappiota osastolle. Tämän väitteeni todistan vaan sillä tosiasialla, että he eivät nykyään pysty harjoittelemaan enempää kuin kolme yötä ja yhden sunnuntain viikossa, eikä esittämään kuin korkeintaan näytelmän kahdessa viikossa. Tähän nojautuen ehdotan, että heiltä kokonaan kahvinjuonti kielletäisiin.

Ryöhöranta: Minä olkein ihmettelen, että nämä näyttelijät, jotka ovat vain samanlaisia yhdistyksen jäseniä kuin kaikki muutkin, tällaisia esityksiä tuovatkaan tälle kokoukselle. Jos me nyt myönnämme heille kahvit heidän harjoituksissaan, ei mene pitkälti aikaa kun koko osaston jäsenet tahtovat vapaat kahvit .

Samppa: Minä yhdyn edelliseen puhujaan muuten, mutta ehdotan, että heille myönnetään oikeus kuljettaa "dinnerpeilit" mukanaan harjoituksissa. Niitä nyt jo saa kaupoista sellaisia jossa on pullo mukana, että kahvi pysyy kuumana 24 tuntia. Niin että jos ei heitä haluta juoda sitä yöllä, on heillä lämmin aamukahvi harjoitusten loputtua. Vielä lisäksi: Koska he saavat vapaasti käyttää osaston näyttämöä ja sen kalustoa, sekä näytellä, tarvitsematta maksaa mitään vuokraa, pidän ainoastaan kohtuullisena, että hekin suorittaisivat sisäänpääsymaksun niihin tilaisuuksiin, jossa saavat esittää yleisölle näytelmiään.

Mestarinen: Vaikka minäkin olin tuota sitä päätöstä tuota tekemässä, eikä se tuota muuten olisi niin yksimielinen tullutkaan, niin minä tuota sentään ehdotan, tuota, ettei tuota anneta sitä kahvia, sillä jos tuota pirulle antaa sormen, niin se tuota vie pian koko käden.

Puheenjohtajatar: Kaikki puheenvuorot ovat käytetty ja asiaa on vastustettu. Lienee siis parasta, että jätetään ehdotus takaisin näyttelijöille tarkistettavaksi. Tuokoot sen sitten uudelleen kokoukselle.

Kaikki yhdestä suusta: Hyvä! Hyvä!

Tämä ylläoleva on todellinen keskustelu kokouksesta, joskin henkilöiden nimet on muutettu. Samoin kielivirheet on jätetty sellaisiksi kuin puheenvuoronkäyttäjä on ne lausunut. Noin katkeraa siis oli se taistelu, jonka näyttelijät kuitenkin voittivat, saaden kupin kuumaa kahvia harjoituksen lomassa. Huvittavin piirre on tässä se, ettei yleisö tajunnut sen työn ja uhrausten suuruutta, mitä näytelmien esitys vaati. Myöhemmin on asiat toisin. Saataneeko television ja korttipelien seurasta edes kahvin voimalla osanottajia näytelmiin. Yleisö kyllä katselisi näytelmiä suurella nautinnolla, mutta harvoin niitä esitetään. — Eräs Primadonna.

Lakijain Osasto

Arvoisat quincylaiset!

Isät ja äidit, isosät ja isoäidit, sedät, tädit ja serkut: Meillä on täällä suomalaisten perustama siisti ajanmukainen osuuskauppa, joka jos me suomalaiset joukkona, eikä vain muutamina yksilöinä, tekisimme voitavamme sen pystyssä pitämiseksi, niin tulokset olisivat loistavat, eikä tarvitseisi kitua niin kuin nyt tehdään. Emmehän me halua kituhommaa ja miksi meidän täytyisi kitua. Mistä syystä meidän pitäisi olla saamattomampia kuin toisten paikkakuntien suomalaiset, jotka ovat tehneet mahtavat muistomerkit itselleen osuuskaupoistaan.

Quincyn osuuskaupan johto näyttää nyt todella olevan hyvällä tolalla ja meidän velvollisuutemme olisi auttaa ja vahvistaa sitä ostamalla osakkeita. Siis nyt joulun ollessa lähellä, eikö olisi sopivaa ja käytännöllistä että me turhien koristusten ja muiden sellaisten tilalle otaisimme osuuskaupan osakkeita joululahjoiksi lapsillemme ja lastemme lapsille, sekä ystävillemme, että he, meidän mentyämme sinne, josta ei palata, voisivat näyttää toisilleen ja maailmalle, että tämän ovat meidän vanhempamme jättäneet meille perinnöksi. — a.

"Meren puutarhat"

Ranskan pohjoisrannikolla, St. Malon lahdessa on mereen siroiteltuna kourallinen saaria, kallioita ja karikoita, jotka vuosi vuodelta ovat alkaneet vetää yhä enemmän matkailijoita puoleensa. Ne ovat Kanaalisaaret jotka kuuluvat Britannialle ja joille Victor Hugo antoi nimeksi "meren puutarhat".

Feodaalinen menneisyys väreilee yhä yksinäisten kylien ja kiemurtelevien lehtokujien yllä; ranskalaisen kulttuurin ja englantilaisten perinteiden yhteensulautuminen on luonut täällä omalaatuisen ilmapiirin, jota vielä korostaa maisemien oikullinen kauneus — karun ja repaleisen, tyypillisen pohjoismaisen rantaviivan takana alkaa yllättäen puolitrooppinen kasvillisuus ja pehmeät metsienkattamat laaksot.

Kanaalisaaret joutuivat Englannille Vilhelm Valloittajan anastaessa Englannin kruunun v. 1066. Ne on jaettu kahteen autonoomiseen alueeseen: toisen muodostaa Jerseyn saari yksinään ja toiseen kuuluvat Guernsey, Alderney, Sark ja Herm. Molemmilla alueilla on lisäksi paljon pieniä, asumattomia saaria.

Muukalaisesta nämä saaret tuntuvat jollain tavoin hyvin brittiläisiltä, mutta samalla kotoisilta. Huhtikuusta syyskuuhun saarten ilmasto muistuttaa paljon Bermudaa. Tuo kaukainen Atlantin saari tulee mieleen myös nähdessä niiden kultaiset rantahietikot ja kukkaloiston, meren häikäisevän sinen, kanervikkojen purppuran ja piikkiherneiden heleänkeltaiset kukkamatot. Virallinen kieli on ranska, mutta "arkikieli" englanti. Useimmat paikallisista asukkaista ovat ranskalaista alkuperää ja heidän elämäntyylinsä on perimmiltään normandilais-ranskalaista.

Kanaalisaaret eivät houkuttele vain lomanviettäjiä, vaan myös vanhempaa väkeä, eläkkeelle jouneita, jotka ovat siirtyneet sinne elämänsä ehtoota viettämän. Ilma on puhdasta ja kirkasta. Golfvirta huokuu miellyttävää lämpöä. Lämpötila ei vaihtele paljoakaan, päivällä tai yöllä tai eri vuodenaikoina. Ja mikä tärkeintä — eläminen on halpaa. Savukkeet, viinit ja bensiini maksavat puolet vähemmän kuin Englannissa.

Saarista suuri on Jersey. Sen tärkein kaupunki on St. Helier, kylpyja satamakaupunki. 16-luvulla rakennettu linna vartioi vuorenhuipulta tätä pientä, mutta vilkasta kaupunkia, jonka ulkonäkö ja ilmapiiri on vahvasti mannermainen. Sen hotellit ja vierasmajat ovat kuuluisia erinomaisesta ruoastaan.

Rantaviiva on karun kallioinen ja rosoinen, mutta sisämaassa on metsäisiä laaksoja ja reheviä laidunmaita, joilla kuuluisa Jersey-karja käyskentelee. Maa on hyvin hedelmällistä antaen runsaat vihannes- ja hedelmäsadot.

Linja-autot liikennöivät saaren eri puolille ja niiden reittien varsilla on mielenkiintoisia megaliittien, esihistoriallisten aikojen muistokivien, jäännöksiä, ikivanhoja kirkkoja, merkillisiä luolia ja puolitroopillisia puutarhoja.

Pienempi Guernsey vetää Jerseylle vertoja maisemiensa kauneudessa ja vaihtelevaisuudessa. Vanha St. Peter Port-kaupunki nousee penkereittäin kukkuloille Belle Orevelahden takana. Sen vanhoissa suurissa torihalleissa on tarjolla muiden paikkakuntain tuotteiden lisäksi mm. eläviä hummereita ja rapuja, joiden pyydystäminen on muuten kesävieraidenkin mielihommia.

Tälläkin on vehmaita maisemia saaren sisäosissa ja karun rosoiset kalliiorannat, jonka lukemattomista lahdista ja hiekkapoukamista jokainen löytää mieleisensä picnicpaikan.

Saari ei ole niitä varten, jotka kaipaavat elokuvia ja konsertteja, katuja ja autoja; se on niille, jotka etsivät lepoa, yksinäisyyttä ja luonnon kauneutta. Sen rannoilla on mitä ihmeellisimpiä kivimuodostumia, holvia ja luolia. Sitä pidetäänkin Kanaalisaarista romanttisimpana.

Ja vihdoin on Aldderney, hieman erillään muista, jonka vaarallinen Aldenrneyn virta eroittaa Cap de la Haguesta Ranskan mantereella. Pienet vihreät laaksot pujottelevat korkeiden kukkuloiden välissä, joita ruohoneilikat, kenistat, kanerva ja piikkiherneet peittävät. Saarella on vain yksi pieni kaupunki, St. Anne, jossa aika tuntuu pysähtyneen ja ikuinen rauha vallitsevan.

BOGARDUS' SELF SERVICE
GENERAL STORE
RUOKA- ja TALOUSTAVARAA
AIKAKAUSLEHTIÄ
FISHKILL, N. Y.

LAATU VALITSEE TÄÄLLÄ
FISHKILL LIQUOR STORE
ARTHUR F. MUCCI
Main St., Fishkill, N. Y.
Tel. Beacon 9-4814

FISHKILL HARDWARE
L. Auchmoody, omistaja
Rautatavaraa, työkaluja ja taloustarvikkeita. Pittsburg-maaleja. Uuneja.
Main Street, Fishkill, N. Y.
Tel. 9-4814

Allen Funeral Home
Palvelus on tunnuslauseemme.
NEWFIELD, N. Y. - SPENCER, N. Y.
Tel. 47511. Tel. 36.

WALTER GRANHOLM
valmistaa ja asettaa
HAUTAKIVIÄ
kaikkiin New Yorkin ympäristön hautausmaihin.
Näytevarasto lähellä Mt. Hope hautausmaata.
SAW MILL RIVER ROAD
HASTINGS ON HUDSON 6, N. Y.
Tel. HA. 5-4285 Suomalainen liike

TÄYDELLISIÄ, KAUNIITA HAUTAJAISIA järjestää
JAMES Funeral Home
Puhelin 4-3690
SCOTIA 2, N. Y.

KOTEJA LOMALASSA JA LÄHELLÄ
THE REALTY MARKET
MARY BOGARDUS
Realtor
Phones: Business: Beacon 9-4234
Home: Beacon 9-7175
FISHKILL, N. Y.

Tanssit
Fitzwilliamin, N. H.
TOWN HAALISSA
lokakuun 12 pnä 1957
klo 8:00—11:30 ill.
Palkintoja ja Virvokkeita.

BRINCKERHOFF — GARAGE
Tel.: Beacon 9-7391
FISHKILL, N. Y.

NATHAN J. HOOSE
G. L. F.
Rehuviljaa — Siemeniä — Apulantoja — Farmitarvikkeita
Puh.: Beacon 9-4342
Box 484, Fishkill, N. Y.

The Robert H.
Auchmoody Funeral Homes
Main Street Fishkill, N. Y. Tel. Beacon 9 4166

KETCHAM'S GARAGE
FISHKILL, N. Y.
DE SOTO ja PLYMOUTH — Myynti ja palvelu.
Tel. Beacon 9-4222 — 9-4223

BOND HARDWARE
COOK & DUNN PAINTS
Hardware - Houseware
Scotts Lawn Products
ELM STREET BE 9-4694 FISHKILL, N. Y.

SÄÄSTÄ AIKAA JA RAHAA
YHDEN PYSÄHDYKSEN PANKKI
ON
"Shopping Center of Banking"
Palvelukseen mm. kuuluvat:
SHEKKITILI
SÄÄSTÖTILI
JOULUKLUBI
LOMAKLUBI
LIIKELAINAT
PERSOONALAINAT
KOTILAINAT
VÄHITTÄISMAKSULAINAT
KIINNELAINAT
KASSALAATIKOT
MATKASHEKIT
POSTISHEKIT
ULKOMAISET SHEKIT
VAROJEN PERIMINEN
U. S. SÄÄSTÖBONDIT
Me maksamme 3% korkoa talletuksista
Palvellut Southern Dutchess aluetta sitten 1863
FISHKILL NATIONAL BANK
MAIN OFFICE Beacon, N. Y. Member F.D.I.C. FISHKILL BRANCH Fishkill, N. Y.

KANSALLISSEURA IMATRA, BROOKLYN, N.Y.
toimeenpanee
Columbuspäivän ILTAMAN
LAUANTAINA LOKAKUUN 12 P. 1957
OHJELMA:
SOITTOA ..... Viola Suisto
AVAJAISPUHE ..... Alan Fillmore
LAULUA ..... Saimi Laurila Newland
HUUMORIA ..... Mikko Lyytikäinen
JUHLAPUHE ..... Lydia Nylander
SOITTOA ..... Viola Suisto
Columbuksen viimeiset hetket ..... Richard Siren
TANSSIA — Viola Suiston soittaessa.
Alkaa kello 8:30 illalla.
Pääsymaksu 90c.

EDW. C. HALVORSEN UNDERTAKER
EST. 1849 — 24 HOUR SERVICE
5310-12 — 8TH AVENUE
BROOKLYN, N.Y.
GEdney 5-2276 — 2277
FREE USE OF CHAPEL

TRYFOROS BROS.
KUKKAKAUPPA
Kukkasia sähkeellä kaikkialle
Puhelimet LEhigh 4-4412 - 4413
56 East 125th St., New York 35, N.Y.
Sivuliike 482 Willis Ave.

VICTOR FRÄNDILÄ'n LAKIASIAINTOIMISTO
134 East 124 Street
New York 35, N. Y.

MARSHALL BROTHERS
— Teidän ystävällinen lähistö hautomonne —
Kimber Leghorns, Rhode Island Reds ja Red Rock Crosses.
Soittakaa:
MARSHALL BROTHERS
Ithaca, N. Y. Puhelin 4-6336.

Larsen's Liquor Store
VIINEJÄ ja VÄKIJUOMIA
Tel. B. R. 6-9136 Byram, Conn.
North Water & Mill Sts.

CAPITOL RADIO
1. S. Main St., P. Chester, N.Y.
Äänilevyjä - Välineitä - Radioita
Pyykkikoneta - Jääkaappeja
Radioinsinöörit
— Lupakirja - sähköteknikkoja —
Puh. Port Chester WEstmore 9-8110

TILATKAA
"MINNESOTAN SUOMALAISTEN HISTORIA"
joka ilmestyy Minnesotan Suomalais-Amerikkalaisen Historiaseuran kustantamana marrask. 1 p:nä 1957.
SÄÄSTÄTTE DOLLARIN
lähettämällä ennakkotilauksenne nyt heti — ja saatte kirjan postitse heti kun se ilmestyy.
Kirjan hinta tulee olemaan $10.00, mutta ennakkotilauksella sen hinta on AINOASTAAN $9.00.
RAIVAAJA, Fitchburg, Mass.

Suruilla ilmoitan, että isäni

WILLIAM E. STEN

syntynyt Longcovessa, Me., tammikuun 10 p. 1893, kuoli University sairaalassa, Philadelphiassa, Pa., syyskuun 20 p. 1957. Kanssani kaipaaman isääni jäivät vaimoni Mary, tyttäremme Joy Ann, siskot Mrs. Selma Lee, Philadelphiassa, Mrs. Hulda Frandila Fitchburgissa sekä laaja sukulais- ja ystäväpiiri.

HAROLD STEN,
MARY ja JOY ANN.

Sä suljit silmäsi, läpi huoneen armaan
soi sävel, jota en voi unhoittaa,
se halki lapsuuteni aaltoaa.
Alati tajunnassa keinuu varmaan
sen aallot humisten ja paisuen,
kuin huoku valtameren kaukaisen.
Nyt suljit silmäsi, loppui säveleet,
on tuskan ovet umpeen painuneet.

SYDÄMELLINEN KIITOS

kaikille seuroille ja yksityisille, jotka muistitte isääni kukkalaittein. Erikoinen kiitos Saimi Newlandlle ja Paul Oksmannlle lauluista "Sinä sanoit" ja "Chrysanthemum", Viola Suistolle säestyksestä ja Einari Erkolle lausunnsata "Kirkastus". Kiitos Jussi Himankalle hänen liikuttavista muistosanoistaan. Haluan kiittää myös Kansallisseuran naisia, jotka avustivat kahvintarjoilussa hautajaisten jälkeen. — Harold Sten.

Etsittekö kirjaa?
jonka antaisitte lahjana jollekin englantia lukevalle sukulaisellenne tai ystävällenne ... Oskari Tokoin muistelmista amerikkalainen kustantaja otti englanninkielisen painoksen nimellä SISU ... se on sopiva lahja kenelle tahansa. Kun lähetätte meille $6.00, saatte SISUN paluu postissa.
RAIVAAJA
Fitchburg, Mass.

Massachusettsin sää: Tänään selkeää ja lämpimämpää. Yöllä selkeää ja kylmää. Huomenna osittain pilvistä ja kylmää.

FITCHBURG
JA YMPÄRISTÖ

— Alan Arthur Kamppuri, Rollstonekadulta ja Joyce Isabella Hartland Northkadulta ovat ottaneet avioliittoluvan.

— Mrs. Hilda Saikkonen tuotiin kotiin viime viikon lopulla Heywoodin sairaalasta ja on hän tervehtynyt kiitettävästi.

— Miss Betty Ann Mäki, Oiva ja Mrs. Mäen tytär Lunenburgista ja nuorimies Jasob S. Schora Texasin Whartonista, ovat menneet kihloihin. Miss Mäki opiskelee nykyisin Fitchburgin Teachers Collegessa. Sulho on Texas yliopiston käynyt, nykyisin sotapalveluksessa Fort Devensissä.

— Guy LeBlanc, 22-vuotias, ajoi eilen polkupyörällä avoimen trokin oveen, kaatuen kadulle ja loukaten toisen jalkansa sekä saaden muitakin vammoja. Hänet vietiin kaupungin sairasvaunulla Burbankiin hoidettavaksi. Poliisi tutkii hieman oudoksuttavaa tapaturmaa.

Mikä odotettu, ihana päivä!

Se oli eilen. Sateli vuoroin ja vuoroin tihkui vettä taivaan peittäneistä tummista pilvistä. Mutta ihmiset kohtasivat toisiaan hymysuin ja tunnustivat, onpa ihanaa kun sataa.

Sateen siunaus ulottuu laajalle tilannetta monella tavalla helpottavana. Vettä tulikin enemmän kuin on tullut 104 päivään — jälkeen kesäkuun 27. päivän, tiistaihin mennessä jo toista tuumaa ja hyvä annos lisää viime yön aikana.

Vielä ei poudan aiheuttama kuivuus maan vesisuonissa ole kokonaan korjautunut, mutta vesijärviin on karttunut vettä miljoonia gallonia, maa on kostunut, tulenvaara hälvennyt ja historian pitkäaikaisin kuivuus Fitchburgin piirissä jäänyt menneisiin kuuluvaksi.

Heinäkuun aikanahan satoi vain .41-tuumaa, ei puolta tuumaa. Elokuussa tuli tuuman verran ja syyskuun aikana vähän yli tuuman.

Farmarit eivät voineet tehdä syyskylvöjään pölisevään multaan tässä ympäristössä. Mutta onneksi siihen on vielä aikaa, siemenet ehtivät itää. Ja hyvät toiveet on siitäkin, että kuivuneisiin kaivoihin tulee ainakin jonkin verran vettä, samalla kun vesisuont maassa alkavat toimia.

OTE PERHEENÄIDIN AAMURUKOUKSESTA

"Ja varjele minua, etten söisi tänään enempää kuin ne 2,000 kal., jotka kulutan; etteivät ne 20 rasvakiloa palaisi takaisin mukanaan väsymys, masennus, turvonneet jalat ja paljon, paljon muuta pahaa. Peitä silmäni, kun mieheni syö kyljystä ja perunaa ja nenäni, kun lapset hekumoivat tuoreella ruisleivällä. Anna minun uskoa, että nälkäni on vain ns. "huonojen pöytätapojen" sopimaton tuote ja että porkkana ja maitovelli ovat minulle kyllin vahvaa ruokaa, koska kuopus on lopettanut ulkoilemiseni. Ja jos näen yöllä unta ruoasta, anna minun silti nousta ylös levänneenä ja hyväntuulisena, etten koituisi turmioksi perheelleni, joka syö leveästi ja on ärsyttävän normaalipainoinen ja ärsyttävän tietämätön kaikesta rasvanvastustamisesta."

Kasvissyöjät tai muut asiantuntijat! Jos itse olette tyrmänneet petollisen ruokahalunne, antakaa neuvoja turhassa työssä hermonsa menettäville!

Ainakin 100,000:n puolesta, H.S:ssa
Anna-May Kunelius.

Poliittisen taistelun päätanner ...

Sikäli kuin pormestarin valinta tulee kysymykseen poliittisen taistelun päätantereeksi muodostuvat ensimmäinen ja toinen ward — kaksi kaupungin suurinta. Edellisessä on 4563 äänestäjää, jälkimmäisessä 5924 äänestäjää. Se ehdokas, joka perii näiden wardien äänet istuu isännän tuolilla City Hallissa tulevassa tammikuussa.

Tietysti ei voida jättää lukuunottamatta toisia wardeja. Esim. 6. wardissa on 4131 äänestäjää, kolmannessa 2964, neljännessä 2488 ja viidennessä 2166 äänestäjää.

Waterkadun italialainen asutus oli Peter Levantin voimanpesäke, ja Cleghornin toinen ward antoi äänensä pormestari Hedley Brayn sarakkeelle kaksi vuotta sitten. Mutta luonnollisesti suurimmat wardit kallistavat vaa'an omalle puolelleen suuremmilla numeroillaan. Kenen puolelle tulevissa vaaleissa

1200 OPISKELIJAA AIKUISTEN LUOKILLE

Aikuisille järjestettyihin iltakouluihin kirjoittautui heti alussa 1200 oppilasta, suurin määrä mitä Fitchburgissa on milloinkaan iltakouluissa ollut. Uusia oppilaita otetaan vielä vastaan Korkeakoululla, Bartley-Nolan koululla ja Clarendon kadun koululla torstaina klo 7.30.

FHS kirjoittautui 850, Bartley-Nolan kouluun 180 ja Clarendonin koululuun 163. Miss Margaret Kielty, koulujen johtaja, kehoittaa halukkaita opiskelijoita kirjoittautumaan luokille tämän viikon aikana.

LIIKENNEONNETTOMUUKSIA SYYSKUUN AIKANA

Syyskuun aikana tapahtui 16 liikenneonnettomuutta joissa loukkaantui 18 henkilöä, kuten nähdään juuri julkaistusta poliisipäällikkö Ralph Williamsin raportista.

Viime vuoden syyskuussa tapahtui 20 onnettomuutta, joissa yksi menetti henkensä ja 20 loukkaantui.

Joskin tänä vuonna tähän mennessä on tapahtunut lähes sata onnettomuutta vähemmän kuin samoina kuukausina viime vuonna, niin kolme henkilöä enemmän on loukkaantuneita. Tapaturmia on ollut kaikkiaan 267 joista 190. on tapahtunut loukkaantumisia ja yksi kuollut. Viime vuonna tapaturmia samana aikana sattui 363, loukkaantuneita 187 ja kaksi kuollutta. Syyskuussa loukkaantuneista ainoastaan yksi sai vakavampia vammoja.

LIIKENNETUTKIMUKSISTA PUHETTA VALTUUSTOSSA

Tämän kuun 22 pnä pidettävässä valtuuston kokouksessa tekee valtuusmies Richard mm. alustuksen liikenteen tutkimisesta John Fitch maantiellä ja pysähdysmerkkien laitosta niin kaupungin etelä- kuin itäpuolellekin joissa liikenteen lisääntyminen sellaisia edellyttää laitettavaksi autoilijoitten ja jalkamiesten turvaksi.

Summer ja Bemis katujen kulmaan Richardin mielestä olisi laitettava pysähdysmerkki. Mainitulla maantiellä on lähellä Townsendkatua paikka, joka kipeästi kaipaa pysähdysmerkkiä. Tuon tien varrelle on laitettu useita liikkeitä, jotka lisäävät liikennettä.

LEOMINSTERIN NAINEN VOITTI $6,100 JUTUN

Mrs. Catherine Lambert Leominsteristä voitti korvausjuttunsa Charles Garabediania Auburndalesta vastaan. Garabedianin troki ajoi kantajan taloon Leominsterissä helmikuun 1 pnä jolloin Mrs. Lambert loukkaantui.

Superioroikeuden istunnossa eilen käsiteltiin asia ja Mrs. Lambertille tuomittiin hyvistystä $6,100.

Seurakuntauutisia

Messiah Luth. seurakunta

Keskiviikkoiltana klo 7.30 on kuoroharjoitus. Torstai-iltana klo 7.30 on viikkoillan hartaushetki jota seuraa kahvitarjoilu. Ensi sunnuntaina aamutoiminnan lisäksi on naistenliiton 10:s vuosijuhla illalla klo 8, ja juhlapuhuja on pastori Matti Wiskari. — E.

KAUNIS KIITOS

sukulaiset ja ystävät siitä tilaisuudesta jonka järjestitte syntymäpäiväni muistoksi viime sunnuntaina t.k. 6 p:nä poikani kotona Highkadulla, Gardnerissa. Erityinen kiitos poikani vaimolle Valma Lehtoselle ja tyttärille Elna Linstedtille.

SANNI LEHTONEN,
Bacon Street,
Westminster, Mass.

SINGER-MIEHET KOTIMATKALLA

Eipä taida olla maailmn kolkkaa, missä ei olisi Singer-ompelukonetta. Sitä käytetään niin lappalaisen kodassa kuin neekerin bambumajassa; torpassa yhtä hyvin kuin suuressa herraskartanossakin. Pari tämän maailmanfirman myyntimiestä, Mr. Heikki Ant-Vuorinen Helsingistä (vas.) ja Mr. Karl-Erik Östlund Tukholmasta matkustivat äskettäin Ruotsin Amerikan Linjan MI. Stockholmissa takaisin kotimaihinsa neuvoteltuaan Singer-yhtiön pääkonttorissa New Yorkin kansainvälisistä myyntikysymyksistä.

Worcester, Mass.

Valot loistavat

Kirkkaat valot ovat loistaneet Belmontkadulla siitä saakka, kun sinne avattiin Westinghouse Laundromat noin viikko sitten. Jotain todella uutta täten lisättiin tarvitseville Worcesterissa. Onhan tämä uusi Laundromat itsepalveluksineen kokonaan uutta ja — uutta senkin puolesta että se on auki kello 8.30 aamulla kello 10:00 illala. Kuumaa vettä on kyllälti aina. Kuusitoista konetta pesee, neljä kuivaa, antaen nopeaa palvelua. — kk —.

Mölylässä

on torstai-iltana vielä tavanomainen peli-ilta, että tulkaa vaan!

Käsityökerhon

kokous pidetään ennen peliä, että naisväki tulee riittävästi ajoissa. Tämä on Helmi Martillan toivomus.

Hyvät oli

Mölylän paanatanssit. Väkeä paljon ja pelimannit hyvässä vireessä. Järjestäjät lupasivat jakaa palkintoja esitettävistä aiheista ja ovipalkintoja. He myös täyttivät lupauksensa loistavasti. Voittaneet aiheiden esittäjät järjestyksessään ovat seuraavat: Mr. Eino Loponen Hinder "Maharaja", Mrs. Liina Lehto "union maalari", Mrs. Helmi Martilla "Raivaaja", Mrs. Hilda Penttilä "Vapaus", Miss Liljeström "povari" ja Mrs. Mini Penttilä japanilainen tyttö. Palkintolautakunnassa olivat Mrs. Lillian Karhu, Mr. Ernest Niemi wustalaisia ja Mr. Urho Alanen Hartfordista. Palkintolahjoituksia olivat tehneet seuraavat: Mrs. Elina Turpeinen, Mrs. Hilja Latvala, Mrs. Fanny Davis, Mrs. Lempi Ranta, Mrs. Aliina Lammi, Mrs. Sirkka Liukkonen ja Mrs. Ingrid Hallila.

Toimikunta muistelee kiitollisena kaikkia lahjoittajia ja tilaisuudessa olleita.

Osuustoimintaväen

lokakuun juhla Sovittajalla on lokakuun 20 p. (sunnuntaina) kello 7 illalla. Juhlan ohjelma on taaskin hyvää ja mielenkiintoista. — Niku.

Sovittajalta

Ensi sunnuntai-iltana t.k. 13 päivänä pidetään raittiusseura Sovittajan työkokous. Kokous alkaa kello 7.30 illalla. Muistetaan tulla kokoukseen.

Mannerheimin Lastensuojelusliiton toiminnan johtaja tuomari E. Törmälä vieraili raittiusseura Sovittajalla ja piti puheen. Tämän lisäksi piti ohjelmassa puheen V. Toivonen, lausuntaa esitti Mrs. Meri Annala, laususooloja lauloi Arthuri Mäki ja häntä säesti Miss E. Mäki ja piansooloja soitti Mrs. Vieno Hill. Yleisöä oli tilaisuudessa kovin vähän, että voi sanoa kuin entinen pappi, kun pastori piti kinkeriä, eikä yleisöä ja lukijoita tullut kinkerille, että kylläpä ne ihmiset ovat ylenkatsoneet tämän hyvän kinkeritilaisuuden, niin että Worcesterissa myöskin yleisö ylenkatsoi tuomari Törmälän vierailun ja puheen. Tuntuu, ettei tarvita puhujia Worcesterissa, tulipa ne sitten Suomesta tai muualta. Törmälällä olisi ollut elokuvakin, mutta sitäkään ei voitu esittää, kun kone, jolla sanottu filmi piti esittää, oli lakossa, samoin kuin bolseviikit joskus. Kiitos ohjelman esittäjille, ravintolan emännille ja yleisölle. — E. W. N.

Townsend, Mass.

60 vuotta

täytti Mrs. Anni Hyvärinen tämän kuun 8 päivänä. Kauniin juhlan oli äidilleen valmistanut hänen tyttärensä Elma Aho viime sunnuntai-illaksi. Väkeä oli Hyvärisen huoneet tupaten täynnä. Antti Linna puhui ja antoi ystävien yhteisen lahjan. Laulettiin Happy Birthday Annille ja nautittiin maukkaista syntymäpäiväkaakuista ja kahvista. Illan sankari sai paljon kukkia ja yksityisiä lahjoja. Terveyttä ja onnea edelleenkin, Anni!

Farmariyhdistyksen

viime kokous L. Salosella oli väkirikas ja asioitakin paljon, mutta niitä piti jättää keskeneräiseksi seuraavaan kokoukseen, sillä aika kului ja lisää väkeä tuli että alkoi tulla tilan ahtaus. Puheenjohtaja ilmoitti kokouksen loppuneeksi ja toi ilmi että loppu ilta on järjestetty tieden lämmittäjäisiksi, josta talonväki oli suuresti hämmästyneitä. Heidän uuteen kotiinsa jätettiin kaunis lattialamppu ja rahalahja.

Seuraava kokous on Herman Ahon farmilla. Toivottavasti jäsenet saapuvat yhtä lukuisasti päättämään kesken jääneet tärkeät asiat. — L.

Templeton, Mass.

Lihapulla päivällinen

Kehuminen lihapulla aterian laadusta tuskin on tarpeellista. Se vain tässä tahdotaan sanoa, että tämmöinen päivällinen tarjoillaan Templetonin osuuskaupan toimesta Grange haalilla sunnuntaina lokakuun 13 päivä kello 12. Sinne kehoitetaan jokaista saapumaan nauttimaan hyvästä päivällisestä. — Elina.

W. Wareham, Mass.

Karpalon poiminnan

lopettajaistanssit on lauantaina t.k. 19 p. West Warehamin osaston talossa. Soitata Toivo Hill ja Eino Laine, sisäänpääsy 50c.

Tilatkaa Raivaaja

Raivaajan tilauksia ja uudistuksia, joulu- ja uudenvuoden onnitteluja Raivaajaan tällä ympäristöllä, johon kuuluu Wareham, Carver ja Middleboro välittää Carl Carlson. Puhelin 258-R. Middleboro. — C.

Gloucester, Mass.

Ei ole puutetta

virkaan pyrkijöistä tämänkään syksyn vaaleissa. Valtuustoon on ehdokkaina 25 miestä ja kaksi naista. Yhdeksän heistä tulee valituksi ja ainakin kaksi on uusia, sillä valtuusmiehet Smith ja Ross ovat ilmoittaneet ei pyrkivänsä virkaan. Koulukomiteaan pyrkii 6 miestä ja 3 naista. Heistä vain kolme tulee valituksi.

Plan C:n

puustaajat eivät vain löydä vaalivalttia. He toivoivat että kuluneen kesän aikana tehdyt kadun päällystustyöt ei olisi tehty niistä aineista, jotka oli kontrahtia antaissa määritelty. Kaupungin manager Richard Mayo antoi kahden eri yhtiön toimittaa analyysin käytetyssä materiaalissa ja heidän lausuntonsa oli se, että käytetty materiaali oli ehdottomasti sitä mitä sen piti olla. Tämän lisäksi niissä katutöissä joita valtio rahoittaa, valtion tieviranomaiset ilmoittavat, että ne katutyöt mitä heidän virastonsa taholta on Gloucesterissa tehty, on tehty standartti materiaalista. Plan C:n miehet kuultuaan asian sanoivat, että eipä kannata siitä jutusta enempi hoilata, mutta heidän pääjehunsa valtuusmies John F. Burke Jr. hihkasi, että siitä vain pitää hoilata sanokoon kuka mitä hyvänsä.

Paikalliset radio "hämmit"

ovat tarkasti seuranneet ryssien tekemän uuden kuun liikkeitä. Trumpetisti Syvester Ahola Lanesvillessä sanoo saaneensa sen lähettämät signaalit ja soitti hän niiden mukaan Yankee Doodle, joka on nyt hänellä rekorttina. Paljon on tämä ryssien uusi kuu saanut hälinää aikaan, samoin kuin ansaittua ihailuakin. Minä puolestani onnittelen ryssiä siitä, että he piankin voivat lentää kuun toiselle puolelle tai vielä etemmäksi siitä. Siellä he luultavasti saisivat rauhassa elää sitä olotilaa jota he niin suuresti odottavat ja saarnaavat. Enkä syytä heitä edes imperialisteiksi, sillä siellä on sellaista ottamista johon toisilla ei ole omistuskirjoja.

"Harbourmasterin"

esitysajassa on tehty muutoksia. Sen esitys tapahtui ensi kerran v.k. 26 päivänä muualla paitsi ei Bostonissa. Viime tiedon mukaan näytelmän esitys Bostonissa alkaa tämän viikon lauantaina t.k. 12 päivänä aika kello 7—7.30 Channel 7.

"Harbourmasterin" esitys näköradiossa sai ankarat arvostelut kritiikkojen puolelta. Käikirjoitus oli liikaa läpinäkyvä ja näyttelyssäkin oli kuollutta puuta. Sitä eivät sanoneet ne kolme rockporttilaista emäntää jotka sen olivat haravoineet radioonsa Portlandin Me. asemalta. He sanoivat että se on näköradion parhaimpia näytelmiä, eikä he ole antaneet ollenkaan tähän myötämieliseen lausuntoon vaikuttaa sen tosiasian, että filmi on heidän takapihallaan näytelty ja kuvattu. — Nenakkit.

UURAS PORAILIJA

St. Lousisissa, Missourissa, on hra Joseph Bommarita tuomittu 60 päiväksi vankeuteen siitä syystä, että hän oli kierrellyt porailemassa reikiä oviin 24 talossa saman kadun varrella.

Tuomioistuimessa Bommarita selitti vaanineensa kaunista tyttöä, jonka hän tiesi asuvan mainitun kadun varrella. Mutta kun hän ei tietänyt, missä talossa neito asui, hän oli porannut reiän kaikiken talojen oviin ottaakseen asiasta selvän.

Viimeaikainen kehitys Neuvostoliitossa on innoittanut saksalaista kirjailijaa Fritz Rotteria kiteyttämään arviointinsa tämän suurvallan historian suurmiehistä seuraavaan toteamukseen: Lenin pönkitti itseään kommunisteilla, Stalin pönkitti itseään terroristeilla ja Khruschev pönkittää itseään turisteilla.

UUTISILMOITUKSIA

BOSK HAUTAUSTOIMISTO
85 Blossom Street. Puhelin FI 2-3635. Aina palveluksessanne

Suomalainen KIINTEIMISTÖLIIKE
JÄRVI REAL ESTATE
2 Harding Street
Puh. FI 2-0183

Halutaan kyyti Lake Worth'iin, Floridaan. Lähemmin Ida Heuman, 443 West Broadway, Gardner, Mass. Puhelin 1391.

Huoneita vuokrattavana, suomalaisia asukkaita. Viikkomaksut 5—6 dollaria. 963 Main Street. Puh. 3-9547. Kysykää Edithiä.

DR. FRANCIS X. GAGNON O. D. Silmiä tarkastetaan ja silmälasien valmistusmääräyksiä annetaan. **520 Main St. Room 207. Puhelin FI 2-9740.**

Kuuma SAUNA, 233 Mechanic Street. Auki torstaina kello 4—10, perjantaina 2—11, lauantaina 10 ap. — 12 j.p.p., sunnuntaina 9—12 aamupäivällä. Puh. 3-7440.

Hazel Street SAUNA, 50 Hazel St. Avoinna perjantaista sunnuntaihin puoleen päivään.

MIKKOLAN SAUNA, 26 Pratt Road, Fitchburg. Saunamme on auki perjantaina 2 ip. — 11 illalla, lauantaina 10 ap. 12 illalla, sunnuntaina 8—12 aamupäivällä.

SUOMALAINEN SAUNA, 348 Elm Street. Saunamme on auki torstaina klo 4—10, perjantaina 2—11, lauantaina 10 ap. —12 illalla, sunnuntaina 9—12 aamupäivällä. Puhelin FI 2-5514. Esta ja Arvo Arjanen, omist.

DeBONIS THE FLORIST
Kukkasia kaikkiin tilaisuuksiin
715 Main St., Fitchburg
Vastapäätä City Haalia
Puhelin FI 5-4327

HOLDEN, MASS.
KESKUSTASSA SIJAITSEVA
FRANK B. MILES COMPANY
Hautaustoimituksia vuodesta 1896
1158 MAIN ST., HOLDEN, MASS.

MYYTÄVÄNÄ:
Kuuluisan kestäviä venyviä
Helanca talvisukkia ja villapaitoja
LAPSILLE, NAISILLE JA MIEHILLE
on alennetulla hinnalla kahden kuun aikana
Koiviston farmilla
West Ashby, Mass., Box 148 Jones Rd.

HETI SAATAVANA LASKUKONEITA
Kirjoituskoneita — Käytettyjä koneita
Matkakirjoituskoneita — Koneita vuokrataan
Kalkulaattoreja — Toimistohuonekaluja
Kirjanpitokoneita — Jäljennöskoneita
SMITH BROTHERS
306 Summer St. FI 2-7876 Fitchburg, Mass.

Ritter for Flowers — **360 Main St. Fitchburg Tel. FI5-4301**

KEMIALLISTA PESUA
2 tunnin huolto, sisälle klo 10, ulos klo 5.
STAR CLEANERS
320 RIVER STREET Puhelin FI 2-5832.
United Co-op. Society, välittäjä.

K. E. RAUTIO — Kotien kalustaja
Oliver Furniture Co.
791—797 MAIN ST. Puh. FI 2-0222 FITCHBURG, MASS.

CHRISTIE and THOMSON
OF FITCHBURG, INC.
Autotarvikkeiden ja kaikenlaisten moottorikoneiden välittäjät.
Pitkäaikaisella palveluksella oletamme osoittaneemme luotettavaisuutemme.
Puh. FI 3-3746 Lunenburg St., Fitchburg, Mass.

Perfect HOME — **Ralph S. Foster & Sons**
REAL ESTATE — INSURANCE
37 Main St., Fitchburg, Mass.
Telephone FI 3-3794

YLEINEN
Chicken Barbecue
MASONIC HOME'N JUHLASALISSA
42 Centralkadulla, Gardnerissa, Mass.
lauantaina, lokakuun 12 pnä
TARJOILUA klo 5:30—7:30
TANSSIA klo 8:00—12:00
Freddie Porterin orkesteri
Bill Jämsä, puheenjohtaja

MYYTÄVÄNÄ
hyviä McIntosh
OMENIA
$1.25 busheli Sulinin farmilla
Ficher Rd., Fitchburg, Mass.

PARHAIMMAN KIITOKSEMME

täten lausumme Mr. ja Mrs. Ivar Äijälälle, Mr. ja Mrs. Otto Hyväriselle ja Mr. ja Mrs. Lennard Rajaniemelle, jotka järjestivät meille kotimme liedenlämmittäjäisjuhlan Townsendin Farmariyhdistyksen kokouksen yhteydessä tiistaina t.k. 1 päivänä. Suuresti kiitämme myös kaikkia niitä, jotka tavoin tai toisin ottivat osaa tällä kauniilla tavalla huomioimaan uuden kotimme. Kiitos antamastanne lahjasta.

LENNARD ja HILLA SALONEN,
Warren Rd.,
Townsend Harbor, Mass.

Westinghouse Laundromat
Säästä itsepalvelulla
AUTOMATIC LAUNDRY'SSA
129 Belmont St., Worcester, Mass.
20 c PESU — 20 c KUIVAUS
8:30 aamulla 10:00 illalla
Vuodepeitteet ja lakanat erikoisuutena

LUETKO ENGLANTIA ?
Ehkä.
Ainakin poikasi ja tyttäresi lukevat.
Well, tilaa S. C. OLININ englanninkielinen tutkielma
Finlandia
joka luo tieteellistä valaistusta Suomen kansan alkuperään ja historiaan. Tämä Olinin kirja on erittäin sopivaa luettavaa niille toisen ja kolmannen polven suomalaisillemme, jotka ovat harmittuneet siitä, että heidät opettaja kansakoulussa on luokitellut mongooleiksi eivätkä he ole saaneet käsiinsä sellaisia luotettavia tutkielmia, joita vastaan he olisivat voineet tarkistaa opettajansa käsitykset suomalaisten alkuperästä.
Lujissa kansissa tämä kuvin, fotostaatein, piiroksin ja tilastoin valaistu 198 sivua käsittävä kirja maksaa $4.50.
Osoittakaa tilaukset:
RAIVAAJA
Fitchburg, Mass.

PATARI OIL COMPANY
TEXACO CRYSTALITE
keittouuni- ja lämmitysöljyä.
GASOLIINIA — ÖLJYÄ
EXPERTTIRASVAUSTA.
HIGH- ja MECHANIC-katujen kulmassa.
Puh. FI 3-3427
FITCHBURG, MASS.

UNION
WINKLER metalepaine-ÖLJYPOLTTIMOITA.
Blue Coal — New Eng. Coke.
99 Rollstone St. Puh. FI 3-6466

Kaivaten ilmoitan, että äitini

ROSA MACK

(o.s. Tofferi)

kuoli kotona syysk. 5 p., v. 1957. Oli syntynyt Halsualla, Suomessa, 1876. Kaipaamaan jäin minä, hänen tyttärensä, veli Suomessa sekä paljon etäisempiä sukulaisia ja tuttavia.

Kiitos pastori E. Hämäläiselle ja kantajille sekä kaikille, jotka muistitte häntä sairauden aikana ja olitte saattamassa viimeiseen lepoon.

Kiitos niistä ihanista kukista, jotka peittivät hänen hautansa; kiitos kahvintarjoilun auttajille.

Kiitän teitä kaikkia ja erityisesti Mr. ja Mrs. V. Parkeria siitä suuresta avusta jonka heiltä sain.

SANELMA AHOLA,
Maynard, Mass.

PULLOTETTUA KAASUA
BRANDT BROS.
"Red & Leo Brandt, omistajat
Puh. FI 3-6537 Fitchburg. Ashby, Mass. DU 6-5806.
Westminster Garage. Puh. TRemont 4-5712 Westminster, Mass.

Hyvin tunnetut
Meidän pankkilaitoksemme useat eri osastot ovat hyvin tunnetut palveluksestaan. Meidän avuliaisuutemme luotettavien neuvojen annossa raha-asioissa on hyvin tunnettu niiden keskuudessa, jotka ovat neuvojamme pyytäneet ja saaneet. Talletukset, sääsöt, luotto- ja laina-asiat ovat säännöllisiä toimiamme — meidän mielenkiintomme paikalliseen toimintaan esiintyy yhteistyön harrastuksena.
The Safety Fund of Fitchburg.